

MAGYAR LÁNY

+ 3 lei

Taxa postală plătită de autor
aprobării Dir. C. P. 1934.

Nagys. Ramaszetter Róbert urnak

MARIA Budapest
Disztér 1-2

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 41 (1483) szám * Szombat, 1937 február 20

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

KERESZTÉNY UNIÓ?

Irta: BANGHA BÉLA S. J.

(Második és befejező közlemény).

Nem marad-e hát a reüniónak semminemű reménye?

Vaiami csekély talán mégis! Vannak bizonyos körülmények és megfigyelések, melyek a teljes pesszimizmust szintén kizárják.

Az első, ami a közeledés lehetőségének némi halvány reményét nyújtja, elég széles protestáns rétegeknek újabbskori doktrinális elirányozódása. Protestáns hittudósok állítják s minden jel erre vall, hogy a protestáns dogmatika a reformátorok óta elég lényeges alakuláson ment át. Ma már a művelt protestánsok jókora részét nem annyira a régi vitapontok érdeklik, nem a XVI. század antikatólikus dogmái, mint inkább: az evangéliumnak bizonyos nagy, központi gondolatait, amelyeket a katolicizmus is kezdettől fogva hangoztat, ha más stílusban is, éppúgy mint az újabbskori, vallásos protestantizmus (pl. az újabb Oxfordmozgalom), bár emez természetesen a katolikus definíciók és dogmatikai körülírások nélkül. Ez az észrevétel és örvendetes átorientálódás sok olyan katolikus dogmatikus gondolatával szemben csökkentette az ellenállást, amely valamikor, a viták hevében, valóságos rémkép gyanánt hatott. Innen van, hogy néha vezető protestáns teológusok részén majd erről, majd arról a katolikus dogmáról vagy intézményről hallunk igen meleg, elismerő, dicsérő s megértő nyilatkozatokat: az egyik a szentek és Mária tiszteltetéséről, a másik a gyónásról, a harmadik a pápaságról vagy a katolikus szerzetességről szól igen megértően. Ezekben a nyilatkozatokban nyoma sincs már a régi, csatárdos dialektikának. Megállapítható, hogy viszont katolikus részen is lényegesen finomult az elcsatolt felekezetekkel szemben nemcsak a hang, hanem a felfogás is, főleg annak a heves elkeseredésnek megértése terén, amely a XVI. században az elszakadás kísérő tünete volt és sok elszomorító egyházi visszaélésekben találta forrását. „Dogmatikailag X. Leónak volt igaza, történetileg Luther Mártonnak”, mondta egyszer némi túlzott egyszerűsítéssel egy svájci unionista. Kivételek e megértőbb lelkület tekintetében természetesen mindkét részen akadnak; hol többen, hol kevesebben.

Egy másik örvendetes megfigyelés, hogy az elfogulatlanságra törekvő s önmagát is ellenőrizni tudó művelt emberek (s hála Istennek, ilyen ma mégis több van mint 400 év előtt volt) szeretnek bizonyos történelmi és filozófiai magaslatra emelkedni, amikor a hit és a felekezet vitakérdéseit vizsgáljuk. A vallási önérték tudatosodásának sok sebesültje és elcsatoltja is van, amennyiben sokaknál ez az önvizsgálat minden vallási alapnak megingását vonja maga után: de talán éppen az értékesebbeknél nem ez a következmény áll be, hanem az, hogy az emberek higgadtan fogják fel a maguk ide- vagy odatarlozandóságát. A protestáns arra gondol: érdemes-e azért maradnunk, mert 400 év előtt Luther Márton és Kálvin János összeveszett a pápával? Az anglikán arra gondol: érdemes-e nekem VIII. Henrikért és Erzsébetért még ma is tűzbe mennem? De a katolikus is arra gondol: nem volt-e kár az ellentéteket mindjárt kezdetben bizonyos túlzott merevséggel elmélyíteni engedni? Nem volt-e kár olyan egyházi állapotok felburjánzását megvárni, amelyek az egyházszakadást lélektanilag szinte elkerülhetetlenné tették?

A történelmi magaslatra emelkedéshez ha-

sonló az a megfontolás is, mennyire a születés és a körülmények teszik a legtöbb embert, hogy ebbe vagy abba a táborba tartozik! Ha én, a protestáns, véletlenül katolikusnak születtem, ma talán lelkes katolikus vagyok! S ha én, a katolikus, véletlenül a debreceni nagytemplom árnyékában látom meg a napvilágot, ma talán éppoly „vastagnyaku” kálvinista vagyok, mint ma a jártatos pápista! A pusztá születés és neveltetés pedig mégsem mulhat a dolgok tárgyi igazsága és értékéből! Ha Apponyi Albert vagy Prohászka Ottokár véletlenül luteránusnak születtek s Baltazár Dezső vagy Tisza Kálmán katolikusnak: ki tudja, talán éppoly buzgó odaadással szolgálta volna mindegyikük éppen az ellenkező álláspontot, mint amint életében valójában elfoglalt. Prohászka talán a pápaság ellen intézett volna rohamot, míg Baltazár a Mária-kongregációknak lett volna lángelkű propagátora. Ez természetesen nem annyit jelent, hogy minden vallási meggyőződés merőben a belénkneveltség és megszokottság alapján áll, de annyit minden esetre, hogy ezeknek az alanyi és nem tárgyi tényezőknek igen jelentékeny koeficiens szerepük lehet az emberi meggyőződések kialakulásában. Ez a megfontolás pedig óvatossá, szerényebbé és méltányosabban gondolkozóvá teszi azt, akiben egyszer tudatosává lett. Megtanítja arra, hogy ne a pusztá beleszületés és beleneveltetés, hanem a higgadt tárgyilagosság alapján kísérje meg a saját álláspontjának erejét és gyengéit vizsgálni. Ami egyaránt vezethet a szempontok tárgyilagossá értékeléséhez és a kölesönös közeledéshez. Aki egyszer higgadtan és tárgyilagosan tud e kérdéseken gondolkodni, egyszerre könnyebben érti meg a másik fél érveit és gondolatmenetét, s ez máris egy lépés lehet az únió felé.

A két elsővel kapcsolatos egy harmadik örvendetes megfigyelés: a felekezeti atmoszféra feszültségének lényeges enyhülése. Sajnos, nem mindenütt, de talán mégis sokfelé, sok lélekben, nem éppen csak a vallást semmibe sem vevő közömbösöknél, hanem mélyen vallásos embereknél is. Nem az a zordon, szenvedélyesen lobogó és szelidségre szinte eleve képtelen beállítottság, amely a túlsó tábor minden emberében, főrekrésében és állásfoglalásában feneketlen rosszakaratot, gonoszságot, vörös posztót lát. Hanem az, amely lehetővé teszi a békés és derűs szembenézést s az udvarias, tapintatos és mégis teljesen őszinte beszédet az elválasztó tanok körül: „Mondd hát testvér, hogy érted ezt? Miképp hiszed te és miért hiszitek ti ezt így vagy úgy?”

Nem vallási különlegesség, hanem általános emberi gyengeség, hogy az emberek a felfokozott vita hevében legkevésbé értik meg, viszont annál könnyebben félreértik egymást. Azt támadják, amit a másik nem állított s azt védelmezik, amit a másik nem tagadott. A vitalközpont hajlandó a másik fél álláspontját hamisan értelmezni, félremagyarázni, megmásmintani s akkor aztán a felháborodás mellhangján dörögni rá ellenfelére s annak képtelen állításaira az anathémát. A nagy hitviták idejében, sokszor mindkét félben, bizony ez volt a harcok egyik legfőbb jellemvonása. A támadó fél tudatosan vagy (legtöbbször) eltorzította a másik fél állításait; a védekező pedig nem volt hajlandó észrevenni a támadó okoskodásában talán a hamu közt rejlő igaz szikrát. A hitvitázók fegyvertárából meglehetősen hiányzott

a cáfolásnak és felvilágosításnak az a lélektanilag legsikeresebb módja, hogy előbb igyekszünk jól megérteni az ellenfél felfogását, sőt elfogadni és megengedni belőle mindazt, amit csak elfogadni és megengedni lehet. Ez a neveskedés és állandó félremagyarázás mérgecsütte el a helyzetet s teszi sok esetben még ma is kilátástalanná. Hiába vagdoszuk egymás fejéhez 400 év óta ugyanazokat a vádakat, érveket és ellenérveket: a másik fél nem ért meg minket s mi azt hisszük, azért nem ért, mert nem akar érteni!

Lassan azonban talán mégis utat tör a meggyőződés, hogy ez mégsem lehet így egészen jól s hogy mindenképp az atmoszférát kell enyhítenünk, a vita hangnemet finomítanunk, a beszélőtárs szívét és gondolatmenetét jobban megértenünk s az állításában rejlő igaz magot mint közös kincset fektetnünk kettőnk elé, mint a további megértődés kiindulópontját.

Sokszor meg kell figyelni, például vegyes-vallású házastársak vagy jóbarátok között, mily nemesen, békésen, minden bántó él nélkül hozhatnak szóba egymást megértő, kifinomult lelkek meg olyan vallási témákat is, amelyekben kettejük nézete homlokegyenest ellenkezik. Mind a két fél azért megmaradhat az álláspontja mellett, de valami olyan megértéssel és szelidséggel szövegzik le az ellentéteket, mintha csak arról volna szó, hogy az egyik Mozartot szereti jobban, a másik Beethovent — anélkül, hogy a vallási kérdések mindent felülmúló komolyságát s fontosságát bármelyikük is alábecsülne. Az ilyen nyugodt hangulatú társalgásokban sok félreértés küszöbölődik ki, sok él tompul el. Ha a felek nem tudnak is mindjárt közös nevezőre jutni, legalább egyik sem ítéli meg túlságosan balul a másikat, s már ez is lépés az egység felé!

Mint említettük, a keresztlény únióknak protestánsok és katolikusok között talán legfőbb akadály az, hogy a katolikus Egyház dogmatikai és egyházszervezeti részen nem engedhet s így a másik fél minden közeledést szükségképpen megalázkodásnak és egyoldalú elfeladásnak érezze.

Ezzel kapcsolatban is mutatkoznak azonban a helyzetet enyhíthető körülmények.

A katolikus Egyház dogmatikája s egyházszervezete csakugyan a lényegéhez tartozik. Kérdés azonban, hogy ha ezeket a dogmákat és alapelveket valaki egyszer közelebbről megismeri, mégpedig nem a százados elnagyolások és elferdítések, esetleg katolikus részről is jövő túlzások és torzítások alapján, hanem a való tartalmuk szerint: vajjon akkor is olyan nagy lesz-e ez az akadály, mint ma látszik? A katolikus Egyház a dogmák tekintetében hajthatatlan. De ha ezt neki néha még a saját hívei is zokon veszik, ebben valószínűleg nagy része van annak, amit az angol misrepresenta-

Adolf Deissmann, ismert prot. teológus, szintén ezt vallja: „A keresztények egyesülésének kérdése ma elsősorban nem dogmatikai, hanem lélektani kérdés... Terméketlen dolog lenne úniós tárgyalásokba kezdeni addig, amíg a tárgyaló egyéniségek először össze nem ismerkednek, amíg egymás egyházi s népi életét csak irányzatos művekből vagy elsárgult főiskolai füzetekből ismerik. Először az emberek közeledjenek egymáshoz s teremtsenek mindenképp előtt bizalmi bázist!” (Una sancta, 1936, Gütersloh, 38. l.)

fron-nak nevez: hogy a felületes és téves tájékozódás olyasmint magyaráz bele a tanokba, ami a valóságban nincs meg bennük. Ismeretes például, hogy a családokhatatlansági vita alkalmával számos, egyházi kérdésekben rosszul informált katolikus is olyasmint látott ebben a dogmában, ami valóság szerint nincsen benne; hasonlót állíthatunk a szeplőtlen fogantatásról is s a dogmák jökora részéről. Ha a maguk teológiai szabotosságában vizsgáljuk azokat, egyszerre sokkal ártatlanabbak, elfogadhatóbbak lesznek, mint a szokásos félre- és belemagyarázások vagy éppen hangulatkeltő vitafokozások fényében. Igaz, hogy a dogmák jó része tökéletesen túlmegy a mérőben természetes ismeretek körén. De ebben a részben a protestáns teológia is vallja a dogmák természetfölöttiségét, hiszen például a Szentháromság tana vagy Jézus istenségének létele szintén teljességgel supraracionalista álláspontot jelöl — s ezekben a tételekben a két nagy keresztény tábor egyformán áll szemben a zsidósággal s a mohamedánokkal, akik a Szentháromság tanában önellenmondást s az abszolút egyistenhit elhagyását vélik felfedezhetni.

Tévedés volna továbbá azt hinni, hogy a katolikus Egyház, ha a dogmában nem is, de más téren sem tehetne, esélyeg nem lenne hajlandó engedményeket tenni. A protestantizmusnak egyik féltett kincse és jellemző vonása például a kritikai szellem. A kritika lehet forradalmi jellegű, de lehet lojális is. A mai katolicizmus szintén fejlődött és tanult a múltból s a többi közt sokkal tágabb teret enged a lojális keretek közt mozgó kritikai szellemnek, mint régebben. Azok a történeti hibák és egyházi mulasztások, amelyek a vallásszakadást lélektanilag igazolják vagy érthetővé teszik, ma már azért sem volnának lehetségesek, mert azóta a katolikus közszellem befelé, sőt fölére is lényegesen kritikusabb lett. Ez a kritikusabb katolikus gondolkodás szívesen elismeri azt is, hogy a vallásszakadás, bármennyire fájdalmas és sajnálatos volt, indirekte az Egyházra mégis jelentős haszonnal járt s jár annyiban a mai napig, hogy állandó önellenőrzésre s virrasztóbb helyállásra ösztönöz. Hiszen éppen a tisztára vagy túlnyomóan katolikus országokban, mint Spanyolországban, Franciaországban, Mexikóban s Dél-Amerika számos államában mutatott a katolicizmus sokszor nagyfokú belső süllyedést: mintha nem volt volna, aki állandóan ösztönözze, versenyre hívja, munkára kényszerítse.

A hitújítók többi közt az egyetemes pap-ság elvét állították a hierarchikus egyházkormányzat ellenébe. A vita sok izgalmat keltett s azután elaludt — és közben az élet mindkét félén igazságot osztott. A protestánsok a maguk egyházszervezetét meglehetősen sok dologban a katolikus hierarchia intézményeinek hasonmására rendezték be, a katolikusoknál pedig maguk a pápák sürgetik a világi elem nagyobb-fokú bevonását az egyházi életbe az Actio Catholica jegyében, természetesen a hierarchikus elv teljes fenntartásával.

A hitújítók a szentek túlzó tiszteletét vagy

éppen imádatát támadták a katolikus Egyházban s a katolikusok — mint egykor az arianus harcokban a megtámadott Szentháromságot azzal védelmezték, hogy annál sűrűbben foglalták be hitvallásaikba és szertartásaikba a trinitárius gondolatot — azzal állították gátat a túlsó fél támadásainak, hogy csak annál jobban hangsúlyozták a szentek tiszteletét. Ma pedig azt látjuk, hogy míg a protestánsok sokszor nagyfokú megértéssel nyilatkoznak a szentek tiszteletének lélekemelő és erkölcsöt nemesítő hatásáról, viszont a katolikus Egyházban főleg a liturgikus mozgalom felelőse jelent erős visszakanyarodást az ősegyház imáformáihoz, amelyekben a szentek tisztelete éppen nem hiányzik ugyan, de mégis lényegesen szerényebb helyet foglal el, mint például a trinitárius zsinat utáni idők népi áhitatában. Így a liturgikus áhitati életben a theocentrikus és christocentrikus gondolat ismét sokkal inkább jut kifejezésre, mint amannak termékeiben.

A példákat szaporítani lehetne. A katolikus Egyház nehezen változtat valamit egyházfegyelmi s külső gyakorlatain, de hogy szükség esetén (természetesen a dogma érintetlenül hagyásával) erre is hajlandó, megmutatta akkor, amikor a keleti únió kedvéért lemondott a keleti papok nőtlenségéről, beleegyezett a két szín alatti áldozásba s a hazai nyelvű istentiszteletek fenntartásába.

Még egy reménynyújtó körülmény: a vallási lelkületnek a jövőben várható elmélyülése.

Minden jel arra mutat, hogy a vallási közületek hatalmas válságokon fognak keresztül-menni. Az egyházellenes agitáció, a vallásellenes mozgalmak, a kétely és közöny, az élet elanyagiasodása és elerzékiesedése a tömegek előhaladó öntudatosodása és egyéniesedése valószínűleg széles rétegek gyakorlati elkeresz-

ténytelenedésére s ezzel együtt esetleg oda fog vezetni, hogy a vallási közületek tagjaik jó részét elveszítik. A hagyomány és pusztá megszokás ereje mind kevesebb értékű összetartó erőnek fog bizonyulni. Ugyanakkor azonban valószínű, hogy aki az ellentétes áramlat közt is hívő marad, kétszeresen buzgó és meggyőződéses hívő lesz; hiszen ezentúl már nem a megszokás és a környezet parancsoló nyomása hanem csak a maga Istent kereső s lelkiiséget áhító hite fogja Egyházához, felekezeteihez kapcsolni. Egyes országokban, mint Franciaországban s Belgiumban, ez az elválasztó folyamat a teljes hitetlenség és lángoló hitvallói lelkület között máris jórészt meg történt s hasonló átalakulásra lassabban vagy gyorsabban más országokban is számíthatunk.

Ez a várható folyamat az egyházakat sok tekintetben szegényebbé fogja tenni, de kétségtelenül tisztultukra is vezet. Csak az marad meg egyháztagnak, aki szívvel-lelkekkel az. A vallásos élet elmélyülésének a lanyhák nagy többsége ettől kezdve majd sokkal kevésbé állja útját. Azonban minél mélyebb és tisztultabb lesz a vallásosság, hihetőleg annál jobban átérzik a hívők a Krisztus sürgette egység szükségességét s ma még táborokra szakadt keresztények annál közelebb kerülnek egymáshoz. A hit belső erősödése arra fogja vezetni mindkét félt, hogy sokkal jobban megbecsülje és sokkal jobban szeresse azokat, akik a legnagyobb és legszentebb tanok dolgában egység nélkül. Sokkal inkább, mint valaha, a hitviták és közéleti versengések korában, fogják átérzeni a szerencsét, hogy elszakadásuk ellenére még mindig sokkal több a közös kincsük és közös hitéletük, mint amennyi az, amiben eltérnek egymástól.

A szorosabb kapcsolódásra egyébként kényszeríteni is fogja őket, úgy lehet, a közös ellenségnek, a teljes tagadásnak és hitetlenségnek erősödő áradata. Ebben az időben, úgy lehet, kevesebben leszünk mint ma, de jobban megértjük egymást, mint ahogy a mai Oroszország vértanúinak hekatombái és felrobbantott templomai fölött is együtt gyászol az ortodox, katolikus és protestáns világ. Akik a béke boldog korában nem értették meg egymást, a vallásellenes terror vérfürdőjében végül mégis szeretettel szorítják meg egymás kezét...

Összefoglalásul: lehet-e keresztény únióról szó? Egyelőre sajnós alig, de a távolabbi jövőben talán lassan mégis! A közeledés nem dogmatikai engedményeken vagy hitvitákon fog múlni, sem valami szatolcsi alkudozáson a két vagy több fél között; hanem sokkal inkább két dolgon: a felekezeti ellentétek érzelmi atmoszférájának enyhülésén és a belső, vallási lelkület erősödésén. Minél szelvidebb lesz amaz és minél elmélyültebb emez, annál tevékenyebb hatóerővé válik a ma még megoszlott lelkekben a krisztusi vágy és imádság: „hogy mindnyájan egyek legyenek“ (Ján. 17. 21).

(Vége.)

XI. PIUS PAPA koronázása ezidél évfordulója alkalmából ez a gyönyörű könyv jelent meg

Kálly Miklós:

A pápa és a Vatikán

A pompás könyv egy szakavatott író tolla mellett 100 gyönyörű képpel mutatja be Szent Péter mai utódját a legáltalánosabb koncepciójú papok egyikét. Megmutatja őt a vatikáni szertartások kapravezető pompájában a zarándokok százezreinek hódolatától övezve. Meg mutatja államférfiül bőségszerűen és legmeghittebb és leltisztább nemes emberként a voltában. Ime néhány fejezet a könyvnek: Diadaloszlop és a pápa'szék. A lombard városok és a Vatikán trónjalg. Ratti bíbornok megválasztása.

A Conclave és XI. Pius választása. A hátké fejedelme.

Hogy töltsd a Pápa egy napját. stb., stb. A könyv ára 264 lel és portó.

Megrendelhető lapunk könyvosztályánál.

Kritika, óh!

Írta: Gesztesi Ödön

Erzsébet igen sok virágot kapott névnapjára. A szalon kis asztala, a zongora széles háta és az ablakpárkány roskadoztak a súlyos cserepektől, a hatalmas kosaraktól és a karcsú ivelésű, metszettüvegéből kiszökő vágott virágoktól. Jöttek a gratulációs virággal, csokoládéval, könyvvel. A látogatók végnélküli sorából csak egy személy érdekelt: A „jóbarátnő“ mamája. Edes és lekötözött mosollyal lépett a szobába és úgy a maga, mint Lea leánya nevében gratulált. Majd nagy lelkesedéssel átnyújtotta leánya ajándékát: Egy vöröskötésű könyvet, a legszelebb olvasói körök pénzére számító, értékén sokszorosan felülreklamozott regényt. Rossz, fércmunkát.

— Lea csókoltat. Nem jól érzi magát, azért nem jöhettél. Ezt a könyvet küldi neked, — mondotta negédes mosollyal. — Lea tudja, hogy mások elárasztanak virággal és így valami maradandóbbra gondolt. Olvasd érdeklődéssel. Nekünk nagyon tetszett — szólt el magát, ön-kéntlenül is elárulta, hogy a család már ártágra magát az ajándéknak szánt könyvön.

Az elegáns dáma a bosszantó társalgási gixer hatására elpirult, de a pillanat töredéke alatt visszanyerte fölünyes magatartását, így folytatta szertartásosan:

— Kedves Erzsébetem, Leám azért küldött könyvet, mert a névnapja alkalmából te is egy szép regénnyel lepted meg. Lea ugyan még nem olvasta ki, de már az eddigiekről is áradozva beszélt nekem és dicsérte kiváló ízlésedet...

A regény, Erzsébet ajándéka, valóban az utolsó évek egyik legművészebb és legerőteljesebb irodalmi alkotása volt. A vörös könyv, Lea ajándéka pedig a zongorára került két váza krizantém közé.

Tíz perc múlva csöngetés jelezte, hogy a látogatók száma megsaporodott. Addigra a szalon és a fogadószobák minden sarkát elfoglalták az apró asztalkák mellett teázó vendégek. Az újonnan érkezett férfi, miután a szoba közepén elcsúszta a házikisasszonyt és elrebegette a szokás erejével kötelező szavakat, átnyújtotta virágait, körülnézett a szobában és tekintete a krizantémumos vázák között heverő könyvön akadt meg. Mielőtt megmondta volna, hogy mit mond, szellemesen felkiáltott:

— Erzsébet! Csak nem adott két pengőt ezért a könyvért?

A leány a férfi felé kapta ijedt tekintetét és szigorúan, csitítólag nézett rá. De már késő volt. A közelben lévőkhöz mindnyájan hallották a kérdést és akik tudták, hogyan került a könyv a zongorára, csendesesen elmosolyodtak. A jóbarátnő mamája mélyen megsértve feszengett a helyén és — mit tehetett egyebet — mosolygott a többiekkel.

Erzsébet rászólt a férfinak.

— Most kaptam a névnapomra. — És megsugta, hogy kitől.

A férfi érezte, a helyzetet már nem lehet megmenteni.

Másnap délelőtt élesen berregett a telefon.

Erzsébet sietett a készülékhez. A hallgatóság Lea finnyás hangja nyafogott.

— Te vagy Erzsébet? Ne haragudj, hogy tegnap nem mehettem fel, de rosszul éreztem magam. Olvasgattam idehaza. Tudod mit? Azt a könyvet, amit tőled kaptam. Ne haragudj, de úgy sejtem, hogy nem fogom befejezni. Unalmas. Érdektelen...

Erzsébet csak hogy ki nem ejtette kezéből a kagylót. Egy kattánás és a beszélgetésnek hirtelen végeszakadt. Erzsébet egy darabig bosszankodott, aztán elnevette magát. Lea ügyetlen visszavágásán mulatott. Mert a legújabb leaújító kritikát már csak egyedül ő hallotta.

A közoktatásügyi miniszter május 1-ig szabadságot engedélyezett Jorga professzornak

Angheliescu válasza Jorga feltűnéstkeltő levelére

Bucuresti. Saját tud. A *Neamul României* tegnapi száma közli, hogy arra a beadványra, amelyet Jorga a népnevelésügyi miniszternek a főiskolai fegyelem kérdésével kapcsolatban nyújtott be, most választ küldött a miniszter. Eszerint a beadványt átteszi jelentésére az egyetem és kereskedelmi akadémia rektoraihoz. Jorgának pedig május 1-ig szabadságot engedélyez.

Angheliescu közoktatásügyi miniszter válasza, amit Jorga tanár szabadságolását kérő, feltűnést keltő levelére küldött, egyébként így hangzik:

„Professzor ur! Február 10-én kelt levelére válaszolva, tisztelettel tudomására hozom, hogy levele tartalmát közöltem a kereskedelmi akadémia rektorával és az egyetem bölcsészeti dékánjával, hogy felvilágosításokat adjanak az Ön által sérelmezett esetekről és hogy közöljék, milyen intézkedéseket akarnak tenni, hogy a társaság rendszeresen teljesítse kötelességeit. Ami szabadságkérését és annak okait illeti, alólított azt a meggyőződésemet hangsúlyozom, hogy éppen a jelen körülmények teszik szükségessé az összes erkölcsi súlyu és a helyzetet javítani képes erőknél az egyetemen való jelenlétét. Ezeknek az erőknél az élen Ön áll, a román kultúra legnagyobb irányítója és az ifjúság lelkének legnagyobb ismerője. Figyelembe véve azonban azokat a mély lelki okokat, amelyekre hivatkozik, mai kezdettel május 1-ig szabadságot engedélyezünk Önnek abban a reményben, hogy a terminus lejártakor a megfelelő atmoszféra fogja már várni, mely lehetővé fogja tenni előadásainak megtartását, melyek negyven éven keresztül emelték egyetemünk tekintélyét. Dr. Angheliescu.”

VESEDELMESNEK TARTJA AZ ALKOTMÁNYOS ÉLETRE A SZÉLSŐ JOBBOLDALI MOZGALOM ELHATALMASODÁSÁT A LIBERÁLIS PÁRT IFJÚ CSOPORTJA

Bucuresti. Saját tud. Liberális képviselők egy csoportja, amelyben benne van *Manolescu Strunga* volt miniszter és *Petre Ghizta*, az ifjú liberálisok vezető embere, a kamara elnöke is, emlékiratot dolgozott ki, amelyet két alminiszter, *Barca* és *Bejan* is aláírt s amelyet az akció vezetői *D. Bratianunak* nyújtanak be.

Az emlékirat arra mutat rá, hogy a jobboldali szélsőséges mozgalmak most már komolyan veszélyeztetik az ország alkotmányos berendezkedését. Ezek a mozgalmak a politikai pártok és mindama tényezők megszüntetésére törekuszenek, amelyek ma a román alkotmá-

nyos élet alapjait képezik. Ezekkel szemben tehát ma már nem elegendők az egyszerű rendőrségi intézkedések, új eszközökre és módszerekre van szükség, amelyek megbeszélésére, illetve elhatározására az emlékirat a liberális párt állandó választmányának az összehívását javasolja.

Baloldali lapok úgy tudják, hogy *Bratianu*, aki már több ízben tett ilyértelmű javaslatot a kormánynak, kedvezően fogja fogadni az emlékiratot és kéri fogja a kormányt, hogy sürgősen, talán már holnapra rendkívüli minisztertanácsot hívjon össze, amelyen legyenek jelen a liberális párt ama vezető férfiai is, akik nem tagjai a kormánynak.

Willer József magyarpárti képviselő eredményes közbenjárása a magyar dalárdák és a tisztviselői nyelv- vizsgák ügyében

A belügyminiszter megütközéssel hallgatta végig a Magyar Dalosszövetség séreimeinek felsorolását és azonnal intézkedett, hogy országsszerte biztosítsák a dalárdák zavartalan működését

Elhalasztották a február 22-re kitűzött tisztviselői nyelvvizsgákat

Bucuresti. Saját tud. *Willer József* képviselő pénteken délelőtt kihallgatáson jelent meg *Luca* belügyminiszternél a vidéki magyar dalárdák ügyében, akiknek próbáit és működését több helyen megakadályozták. A képviselő részletesen felsorolta a panaszokat és átadta a belügyminiszternek a *Magyar Dalosszövetség* folyamodványát, amelyben kimutatják, hogy a dalárdák nagyrészt egyházi jellegűek és az istentiszteletek, egyházi ünnepek művészi színvonalának emeléséért dolgoznak, másrészt nemes és ártatlan szórakozást szolgálnak. *Luca* belügyminiszter megütközve hallgatta a felsorakoztatott panaszokat és rendeletet

küldött a megyefőnököknek, hogy a dalárdák próbáit a közigazgatási és rendőrségi közegek a jövőben ne akadályozzák meg.

Bucuresti. Saját tud. A földművelésügyi minisztérium elrendelte, hogy a hatáskörébe tartozó tisztviselőknek február 22-én nyelvvizsgán kell jelentkezniük. *Dr. Willer József* képviselő kihallgatáson jelentkezett *Sassu* földművelésügyi miniszternél és irásos beadványban is kérte a minisztert, hogy mondjon le a nyelvvizsgáról, vagy legalább is tolja ki a vizsgák határidejét, hogy legyen a tisztviselőknek idejük elkészülni a vizsgára.

Willer József Tatarescu miniszterelnöknel is kihallgatáson jelentkezett és kérte, hogy lépjen közbe a vizsga elhalasztásáért a földművelésügyi miniszternél.

Willer József közbenjárásának az lett az eredménye, hogy a nyelvvizsgát egyelőre április 1-re halasztották.

Kölcsönös segélynyújtási terven dolgozik a csehszlovák és a francia kormány

Varsóból jelentik: A „*Kurjer Poranny*” bucuresti levelezője tollából cikket közöl, mely egy új cseh-francia politikai tervet ismerteti. A terv Csehszlovákiának esetleges támadásoktól való megoldását célozza. A szovjet és a kisantant közötti segélynyújtási szerződések hiányában a cseh kormány a francia kormánnyal egyetértésben most olyan formulát keres, mely alkalmas lenne határainak biztosítására. A Bucurestinek és Belgrádnak tett ajánlat a kisantant államait minden néven nevezendő támadással szemben kölcsönös segélynyújtásra kötelezné.

Belgrádi hírek szerint a jugoszláv kormány az új tervet tartózkodóan fogadja. Románia pedig ahhoz feltételhez köti, hogy mielőtt Románia bármely kötelezettséget vállal, Szovjet-Oroszország ismerje el a basarabiai határt.

Magyarozatot adott a német külügyminiszter bucuresti követének magatartásáról

„Mi sem állott távolabb a német követtől, mint az a szándék, hogy részt vegyen egy romániai párt tüntetésében”

Budapestről jelentik: A *Magyar Hírlap* berlini jelentése szerint a berlini román követ csütörtökön megjelent a német külügyminisztériumban és kormányra nevében kijelentette, hogy a bucuresti német követ megjelenése a román vasgárda spanyolországi halottainak gyászszertartásán, illetéktelen beavatkozást jelent Románia belügyeibe. Miután ezt a szer- tartást egy belpolitikai pártszervezet rendezte.

Német részről erre a tiltakozásra azt a választ adták, hogy a német kormány tudomása szerint a gyászünnepek egyházi szertartás volt, amelyet a román egyház feje is jóváhagyott. Nem lehet szó tehát arról, hogy a német követ az egyházi gyászünnepen való részvételével beavatkozott volna Románia belügyeibe. Mi sem állott távolabb a német követtől, mint az a szándék, hogy tüntessen a román kormány ellen, vagy résztvegyen egy romániai párt ün-

tesítésében. Csupán tiszteletét akarta leróni a spanyol harctéren elesett két román férfi iránt.

Bucuresti. Saját tud. A képviselőház tegnapi ülésén *Bratianu* György is leszögezte álláspontját a bucuresti német követ magatartásának ügyében.

— Elégtétellel állapítom meg. — mondta, — hogy felelős tényezők ezalkalommal figyelembevették a nemzeti méltóság parancsát és állást foglaltak idegen hatalmaknak a mi belügyeinkbe való beavatkozása ellen. Ugyanezt a módszert kellene alkalmazni más megnyilatkozásokkal, mint cikkekkel, röpiratokkal, könyvekkel szemben is, amelyek belügyeinket hátrányosan érintik. Csak így tudjuk megmutatni, hogy politikánkat nem a német, szovjet, olasz, vagy francia befolyás határozza meg, hanem kizárólag a román szempont.

Hivatalos jelentést adtak ki a Balkán-szövetség külügyminisztereinek értekezletéről

A jelentés különösképpen helyesli az angol-olasz földközi-tengeri megegyezést és a bolgár-jugoszláv szerződést

Athénből jelentik: A Balkán-szövetség külügyminisztereinek athéni értekezlete csütörtökön véget ért. A tanácskozások eredményéről az esti órákban hivatalos jelentést adtak ki. A jelentés hangoztatja, hogy a tanácskozások a baráti szívélyesség légkörében folytak le. A tárgyalások során megállapítást nyert, hogy a Balkán-szövetséghez tartozó négy állam a béke fenntartására törekszik és felfogásuk az

összes kérdésekben azonos. *A Balkán-szövetség tanácsa különösképpen helyesli a legutóbb létrejött angol-olasz földközi-tengeri megegyezést, mely jelentős tényezője a béke és a földközi-tengeri egyensúly fenntartásának. Hasonlóképpen helyes lépésnek tekintik a bolgár-jugoszláv szerződést, mely elősegíti valamennyi balkáni nép együttműködését.*

STYLLA? ASPIRIN

Több mint másfélmilliárd leiel növekedett az állami költségvetés

Az 1934 április 1-ig esedékes adótartozások állami adósságokkal kiegyenlíthetők

Bucuresti. Saját tud. *Canciov,* pénzügyminiszter végérvényesen megállapította a jövő költségvetés végösszegét. Ez: 25 milliárd, 248 millió, 155 ezer lei, tehát kétmilliárd 275 millió 735 ezer lejjel több, mint a folyó évi költségvetés.

Ezt a többletet a pénzügyminiszter az állami és a gazdasági élet fellendülése következtében várható szaporodásból, amit 1 milliárd 600 millió leire becsülnék, továbbá az új fogyasztási adókból s a bélyegilletékekre és bírósági illetékekre vonatkozó törvények módosításából várható összegekből szándékozik kihozni.

A költségvetés összeállítási munkálataival kapcsolatban a következőket közlik még:

Az 1936—37. évi költségvetésig terjedő régebbi költségvetésekről visszamaradt adóhátralékok behajtásából 1 milliárd 400 millió leit várnak. A költségvetés végrehajtása folyamán nyitandó hitelekre 400 millió leit előírnak, az 1935—36. évi és 1936—37. évi állami tartozások kifizetésére pedig 970 millió leit.

A költségvetés törvényjavaslatával együtt a következő pénzügyi jellegű javaslatokat nyújtják be a törvényhozó testületnek: 1. *Az arierátusok likvidálásának meghosszabbítására;* 2. *Fogyasztási adók létesítésére;* 3. *Egyenes adózás módosítására, amelyet évi 300 ezer lei jövedelemig a kereskedők terhére patenta fixákat létesít és a részvénytársaságokra évi minimális adókat ró ki.* 4. *A bélyegilletékekre és a bírósági illetékekre s végül 5. a repülő taxák módosítására vonatkozó javaslatok.*

Az arierátusok likvidálására vonatkozó intézkedések, vagyis azok, amelyek az adótartozásokra vonatkoznak, meghosszabbítatnak a jövő költségvetési évre is, azzal a súlyosbítással, hogy az adótartozások kifizetésénél, úgy a növelések, mint pedig a kamatok napra számítatnak ki, másrészt ezt a törvényt csak 1937 november 1-ig fogják alkalmazni.

Az 1934 április 1-ig esedékes volt adótartozások kompenzálhatók az állammal szemben fennálló követelésekkel, függetlenül attól,

hogy ezek mely költségvetési évre esnek s attól is, hogy a követelés saját, vagy engedményezett-e? Az 1935 április 1-től kezdődő időre eső engedményezett követelések csak a megelőző költségvetési évre eső adótartozásokkal kompenzálhatók. Az 1934—35. évi költségvetéstől kezdődőleg az állammal szemben fennálló tartozásokat készpénzben fizetik ki, ugyanígy a Letéti Intézet, a Postatakarékpénztár, a Tisztviselői Hitelintézetek tartozásai is fel vannak véve a költségvetésbe, készpénzzel történő kifizetésre.

A magyar evangélikus egyház gyásza

Meghalt Geduy Henrik evangélikus püspök

Nyíregyházáról jelentik: A magyar evangélikus egyháznak nagy gyásza van. Péntekre virradó éjszaka a nyíregyházi kórházban hosszas szenvedés után meghalt Geduy Henrik, a tiszáninneni evangélikus egyházkerület püspöke. Temetése vasárnap délután lesz. Geduy Henrik 1866 októberében született Bécsben.

Egy milliárd lei...

Egy millió lontjába kerül Angliának a koronázás

Londonból jelentik: A kormány csütörtökön póthitel-javaslatot terjesztett a parlament elé, melyben 152 ezer frankot kér a különböző állami ünnepségek költségeinek fedezésére. Ezt az összeget teljesen fölemészti a Westminster apátság földszitése és a díszemlények föllállítása. Megbízható becslés szerint a koronázás egymillió fontba kerül Angliának.

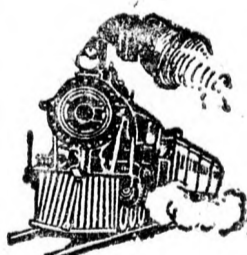
Schuschnigg kancellár rangrejtve átutazott Győrön

Az áruló K. Sch. monogramm...

Győrből jelentik: A Royal-szállóban csütörtökön egy elegáns, németül beszélő úr jelent meg. Az idegen dr. Reinernek mondotta magát és a szálló ebédlőjében magyaros ebédet rendelt, majd kétórás ott tartózkodás után hatalmas osztrák túraautóval eltávozott. A szálló személyzete az osztrák vendégben Schuschnigg kancellárt ismerte fel. Megerősíti ezt a föltevést az a körülmény is, hogy az illető téli kabátjának belésében K. Sch. monogramm volt.

LORD BADEN POWEL 80 ÉVES. Londonból jelentik: Lord Baden Powel, a cserkészesség megalapítója hétfőn, február 22-én tölti be 80-ik életévét. Ebből az alkalomból szöveget intéz a világ cserkésztszadszalmához.

A Magyar Lapok 5-ik nagy társasutazása Olaszországba

Indulás április 27-én, visszaérkezés május 5-én.
Velence 1-nap, Firenze 1-nap, Róma 3-nap.

Elszálásolás elsőrendű szállodákban és penziókban

Részvételi díj 5200 Lei

- Ezen összegben bentfoglaltatik:
1. A teljes vasúti jegy, külön kocsikban, gyorsvonaton.
 2. Az összes vízumdíjak.
 3. Teljes ellátás (étkezés) és elsőrendű elszálásolás Velencében, Firenzében és Rómában.
 4. Budapesten menet vacsora.
 5. Csomagok őrzése a velencei és firenzei állomáson, ki és bevitele Rómában.
 6. Szakszerű vezetés.
- Rómából külön kirándulás Nápolyba. Ennek többletköltség 1100 Leu. A másodosztályon utazók 1650 Leu-val fizetnek többet. Jelentkezési határidő április 10. A részvételi díj 1/3-a része, 1700 Leu, jelentkezéskor fizetendő, a többi összeg legkésőbb április 15-ig. A felelhetetlennek ígérkező utazás román hűsvét időszakában lesz, tehát mindenki könnyen kiszakíthatja magát rendes munkájából.

Részletesen kifejtette Portugália, hogy miért nem járulhat hozzá határainak nemzetközi ellenőrzéséhez

A vitás kérdésben közvetlen telefon-tárgyalások folynak az angol és portugál kormányok között

Londonból jelentik: A portugál nagykövet csütörtök délután átnyújtotta a semlegességi bizottság elnökének a portugál kormány új jegyzékét, amelyben részletesen megindokolja, miért nem járulhat hozzá Portugália határainak nemzetközi ellenőrzéséhez. A jegyzék vétele után azonnal összehívták a technikai albizottságot, de a bizottság vita nélkül elnapolta az ülést, hogy a tagoknak idejük legyen a jegyzék áttanulmányozására. Az angol és portugál kormányok között közvetlen telefon-tárgyalások folynak a vitás kérdés megoldására.

Burgosból jelentik: A Franco kormány Spanyolország római és berlini diplomáciai képviselőit nagyköveti rangra emelte.

BOMBA ROBBANT A PORTUGÁL LÉGIÓ KASZÁRNYÁJÁBAN.

Lisszabonból jelentik: A portugál légió kaszárnyájában bomba robbant, amikor a

tengeri dandár gyakorlatozott. Három légionista megsebesült.

LEMONDOTT A VALENCIAI KORMÁNY HADÜGYMINISZTERE.

Madridból jelentik: Hir szerint Anszion tábornok, a valenciai kormány hadügyminisztere lemondott és nyugalomba vonult.

OLASZORSZÁG NEM VESZ RÉSZT A PÁRIZSI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSON?

Rómából jelentik: A Tribuna szerint a párizsi nemzetközi kiállítás csarnokában tartott ülés után falragaszokon kihírdették, hogy a május elsején megnyíló kiállítás a szocializmus győzelmét jelenti a fasizmus felett.

— Ez lehetetlenné teszi, — állapítja meg a lap, — hogy a fasiszta Olaszország résztvegyen a kiállításon.

A helyzet komoly, de senkinek sem szabad eltúloznia a veszélyeket — mondotta Baldwin az angol alsóházban

„Nem szabad egyetlen alkalmat sem elmulasztani, hogy bizonyos nagyhatalmakat ismét visszatérítsenek Gen-be” — „Anglia nem ad a jel a reményt, hogy a békét továbbra is fenn lehet tartani”

Az angol miniszterelnök nagy beszédben igyekezett indokolni Anglia óriási arányú fegyverkezését

Londonból jelentik: Az alsóház csütörtök esti ülésén 329 szavazattal 145 ellenében elfogadta a fegyverkezési kölcsönjavaslatot.

A továbbiak során MacGowern munkáspárti képviselő azzal vádolta meg az elnököt, hogy nem választotta ki méltányosan a honvédelmi tárca felszólalóit. Amikor az elnök emiatt kiutasította az ülésteremből, megtagadta a felszólítás teljesítését. Az alsóház erre 231 szavazattal 25 ellenében felkérte a képviselőt az ülésterem elhagyására.

Wedgwood, munkáspárti képviselő kijelentette, hogy Anglia számára csak egy veszély van: Németország. Ezért angol-francia-orosz szövetség alakítását ajánlotta.

A felszólalások elhangzása után Baldwin miniszterelnök emelkedett szólásra, hogy megindokolja Anglia óriási arányú fegyverkezését. Mindenekelőtt utalt arra, mindig hangoztatta, hogy

„nem szabad egyetlen alkalmat sem elmulasztani, hogy bizonyos nagyhatalmakat ismét visszatérítsenek Gen-be.”

A fegyverkezési kérdéssel foglalkozva, többek között a következőket mondotta:

— A helyzet komoly, de senkinek sem szabad eltúloznia a veszélyeket. A jelenlegi fegyverkezési program végrehajtása után sem lesz Anglia álló hadserege és flottája nagyobb, mint 1914-ben volt. Az egyetlen fegyvernem, mely nagyobb lesz s amelynek fokozása lényeges költségvetési terhet jelent, a légi flotta. Angliának olyan légi haderővel kell rendelkeznie, mely felülmúl minden más haderőt.

Az angol kormány több ízben kísérletet tett arra, hogy a békét a Népszövetség útján biztosítsa. Bár ez a kísérlet egyelőre kudarcot vallott, nem akarja azt hinni, hogy ez a kudarc

végleges. Anglia nem adja fel a reményt, hogy a békét fenn lehet tartani és továbbra is a béke biztosítását tekinteti főcéljának.

Arra törekszik, hogy a béke biztosítására a régi locarnói egyezmény helyébe új egyezményt hozzon létre. Véleményem szerint a legközelebbi jövőben a regionális szerződések megkötésébe vethetjük a legtöbb reményt. A mai Európában már az is ér valamit, ha legalább a szárazföld egységén sikerül megállapítani a biztonságot és onnan kiterjeszthetjük Európára többi részére is.

Csaknem áthidalhatatlanok azok a nehézségek, amelyek a Népszövetség keretében megalkotandó kollektív biztonság érdekében dolgozó útiút állják. Hiszen egyes hatalmas és erősen felfegyverzett államok nem tagjai a Népszövetségnek. Ha ma háború törne ki Európában, az nem lenne elszigetelt, hanem kiterjedne az egész kontinensre.

Ha nagyjából egyenlő erők kerülnek egymással szembe, megismétlődnek 1914. sokkal súlyosabb körülmények között. Nem beszéllek egész Európára kiterjedő együttes biztonságról: a nyugateurópai nemzetek közötti kölcsönös segélynyújtási egyezmény fenn tudná tartani a békét. Nagyon veszélyes lenne Angliára nézve, ha csatlakoznék bármely biztonsági kezesség vállaláshoz, mielőtt még nincs abban a helyzetben, hogy megfelelően gondoskodhatna saját maga védelméről és teljes támogatást nyújthatna más államoknak. Egyszer már hangoztattam, hogy Anglia nevében nem akarok többé szankciókat vállalni addig, míg az ország nem lesz sokkal erősebb, mint azelőtt volt. Ezt az elvet alapvetőnek tartom Anglia léte szempontjából

amelyekről az újságok nem írnak.

Vannak makacs, elkéseredett, a legnagyobb szívóssággal folytatott háborúk, amelyekről egyetlen újság sem tesz említést: nem jelennek meg haditudósítások róluk és hőseik is a nagy nyilvánosságtól elvonultan élnek. Azokra a csatákra gondolunk, melyeket az emberiség folytat ősi ellenségei: a bacillusok ellen. Különösen őszre kell számolni a bacillusok erős támadásával. Az emberiséget az ősz megbetegedések, az influenza és egyéb hüléses betegségek ellen védő és e betegségeket legyőző pácél neve

ALGOCRATINE

Ischias és czúz, köszvény és neuralgiák okozta fájdalmat, fejfájást, fogfájást, menstruációs és egyéb fájdalmakat ALGOCRATINE azonnal megszüntet

Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

Blum miniszterelnök lehetségesnek tartja az együttműködést a francia katolikusok és a néparcvonal között

A dominikánusok lapjának érdekes sajtóbeszélgetése a francia miniszterelnökkel.

Párizsból jelentik: A dominikánus szerkesztésű közlönye, a Sept című hetilap, Blum miniszterelnöknek a lap egyik munkatársának adott nyilatkozatát közli. Az újságíró azt kérdezte a miniszterelnöktől, lehetségesnek tartja-e a francia katolikusok és a néparcvonal között az együttműködést.

— Lehetségesnek tartom — válaszolta Blum. — És mivel lehetséges, nem fognak-e egyetérteni velem a katolikusok abban, hogy kívánatos is?

Vásárhelyi János református püspök a szenátusban

Bucuresti. Saját tud. Vásárhelyi János, az új református püspök és jogszertint szenátor tegnap jelent meg első ízben a szenátusban. Sándor József szenátor mutatta be a román főpapoknak és azoknak a vezető politikuskoknak, akiket Vásárhelyi képviselő korából nem ismert. A főpapok ezalkalommal megköszönték, hogy Vásárhelyi román fordításban elküldte nekik a király előtt tett esküje alkalmával mondott beszédét és püspöki székfoglaló körlevelét.

Aláírják a német-osztrák kulturális egyezményt

Neurath német birodalmi külügyminiszter ünneplése Bécsben

Bécsből jelentik: Neurath báró, német birodalmi külügyminiszter hétfőn érkezik Bécsbe feleségével és 12 tagú kíséretével. A külügyminiszter tiszteletére az ünnepek egész sorát rendezti a Schuschnigg-kormány. Ez alkalommal aláírásra kerül a német-osztrák kulturális egyezmény.

Érdekes feljelentés egy biztosító intézet ellen a különös „örökség” miatt

**Szélhámoskodó biztosítási ügynökök ravasz trüffel ugratják
be mltsem sejtő áldozataikat. — Saghii Vasile és Gábor
Jenő neve ismét felbukkan a rendőrségi krónikában**

Brasov. Saját tud. Lapunk egyik legutóbbi számában miercurea-ciuci munkatársunk tollából a következő hír látott napvilágot:

„Csiki Ignác iacobeni kereskedő hivatalos értesítést kapott, hogy a párizsi u. n. „Ville de Paris” sorsjátékon kétszáz frankot nyert. Amikor Saghii Vasile és Gábor Jenő nevű braovi lakosoktól, a sorsjáték rendezése megbízottaitól a nyert összeg kifizetését kérte, azok kijelentették, hogy a kétszáz frankból igen előnyös életbiztosítást kötöttek számára. Az ügyészség eljárást indított a két utazó ellen.”

Eddig tart munkatársunk híradása. Ugyanakkor kaptuk az alábbi anyagot egy feljelentés alapján, amelyet Schmidt Róza hálchiui (Brasov megye) özvegyasszony ügyvédje, dr Takáts József úttján tett meg Gábor Jenő és Saghii Vasile ellen.

Három „jól öltözött úr” látogatása

Schmidt Róza feljelentése szerint a múlt év szeptemberében Hálchiu községbe három jól öltözött úr érkezett egy gépkocsin. Az autó utasai vendéglőjében felkeresték az özvegyasszonyt s az egyik úr, mint biztosító intézeti „igazgató” mutatkozott be. Közölte az asszonnyal, hogy évekkkel ezelőtt elhalt férje után 28 ezer leit nyert, mely összeg a „Banca Româneasca”-nál van letétele.

Az „igazgató úr” az asszony tudára adta, hogy a 28 ezer lei az özvegyet illeti, de csak akkor kapja kézhez, ha előbb lefizet 1400 leit, majd négy hónapon keresztül még 300—300 leit s akkor februárban nemcsak a 28 ezer leit kapja meg, hanem a közben befizetett 2600 leit is.

A váratlan öröklési hírtől meglepett asszony azzal akart kitérni az „igazgató úr” ajánlata elől, hogy a már megnyert 28 ezer leiből ronja le az intézetet a 2600 leit. Ezzel szemben a jól öltözött úr azzal érvelt, hogy az alapszabályok értelmében az egész „örökséget” elveszíti, ha nem egyenlíti ki a kért összeget s a pénz a bank tulajdonába megy át.

A jól öltözött urak olyan öszintén és meggyőzően beszéltek — folytatja a feljelentő Schmidt Róza, — hogy jobbnak láttam bele menni a 2600 leies üzletbe, mintsem elveszítem a 28 ezer leit, annál is inkább, mert kilátásba helyezték, hogy pár napon belül egy hivatalos írást fogok kapni a banktól, — amivel biztosítva lenne, hogy a pénzt megkapom. Hogy azonban hamarosan hozzájussak az összeghez, a részleteket az előirt idő előtt fizetem ki s a befizetésekről a „Bucuresti Biztosító Társaság R. T.” szabályszerű nyugtáját kaptam.

Következik a meglepetés

Közben az asszony egy levelet is kapott s a borítékban egy biztosítási kötvény is volt, amelyet a fenti cég állított ki, de amelyről az asszony a fentiek alapján azt hitte, hogy ez az írás a nyereséget biztosítja.

Mikor már az utolsó részletet is kifizettem — folytatja — vártam az értesítést, hogy mikor hívnak az „örökség” felvételére Brasovba. Az értesítés helyett, decemberben felhívást kaptam, hogy fizessek 600 leit. A fizetést megtagadtam s felkerestem az intézet igazgatóságát Brasovban, a Weisz Mihály utcában. Itt közölték velem, hogy az intézet elköltözött a Brutarilor-utca 2. szám alá.

Az irodában, amelyben nem volt egyéb berendezés, mint egy üres íróasztal, meg egy szék, egy úr fogadott. Az úr azzal tért ki kérdészködésem elől, hogy csak az „igazgató úr” adhat felvilágosítást. Ez után többször kerestem az „igazgató urat”, de soha nem ta-

láltam meg. A községi pénztárossal is voltam az irodában, aki mikor meglátta a kezemben levő kötvényt, tudtomra adta, hogy csalásról van szó, mert életbiztosítást kötöttem velem. Tekintve, hogy eszem ágában sem volt életbiztosítást kötni, a „biztosító társaság” ravasz ötlettel becsapott.

Tudomásom szerint ezek az urak a megyében több szegény embert károsítottak meg a fent említett módon s éppen ezért kérem a rendőrfőnök urat, hogy sürgősen szíveskedjék megindítani a nyomozást Gábor Jenő, a cég vezetője, Saghii Vasile ügynök és a harmadik alkalmazott ellen, akik 2600 leijel becsaptak. A nyomozás befejezése után kérem sürgősen átteni az iratokat az ügyészséghez, annál is inkább, mert meg vagyok győződve, hogy a fenti urak ellen rövidesen több feljelentés fog beérkezni.

Eddig a feljelentés, amelyhez semmi kommentárt nem fűzünk...

Szegény ember igazsága...

Mercurea-Ciuc, február hó.
Bekötött fejű székely atyámfia szólít meg a törvényszék lépcsőházában.

— Legyen szíves, kedves uram, ha meg nem sérttem, mondja meg nekem, hová adjam be ezt az írást?

— Mutassa, bátyám, hová is szól? Kér. Ügyészség! Bűnvádi feljelentés súlyos testi sértés miatt. Bűnügy. Na, jöjjön velem, magam is odaigyelek, majd beadjuk együtt.

Az ügyészségi iktató kezébe adjuk a feljelentést. Nézi, forgatja, átolvassa.

— Ez a feljelentés idetartozik ugyan, de mégsem lehet beiktatni, — mondja.

— Miért nem? — kérdelem én.

— Azért, mert elsősorban nem ügyvéd csinálta. Kitérünk abból, hogy a feljelentés nincs ügyvédi aláírással ellátva. Másodsorban azért, mert nincs felbélyegezve.

— Bűnügyi feljelentésről van szó, kérem, — mondom — eddigi szokás szerint a bűnügyi iratok bélyegmentesek voltak.

— Eddig igen, de most már nem, — feleli a tisztviselő.

Persze, persze, az új ügyvédtörvény, — jut eszembe, — mely kimondja, hogy bírósági beadványt csak ügyvéd készíthet. Ha akár közhivatalnok, akár más csinálja, hat hónapig terjedhető fogházszal büntethető, mint — zugírás.

A bűnügyi iratokról azonban, én jámbor állampolgár, azt hittem, hogy most is bélyegmentesek, mint ma is legtöbb más államban. Már csak abból a magasabb szempontból is, hogy a jogkereső közönség személyi, testi, becsületbeli sérelmei megtörésére szabad folyást nyerjen az igazságszolgáltatás még akkor is, ha az illető sértett, panaszos fél földhözragadt szegény. Annak is annyi a becsülete, testiépsége, mint más embernek, akinek van megfelelő pénze a télyegilletékek lerovására.

— Aztán mennyi egy ilyen bűnvádi feljelentés bélyege? — kérdelem elgondolkozva.

— Negyven lei értékű okmány, két lei értékű repülő- és két lei értékű bírósági bélyeg, — mondja szemrebbenés nélkül a tisztviselő és visszatöbta a feljelentést, mint aki megtette hivatalos kötelességét.

Távolszunk az ügyészség iktatójából. A folyosón igyekeztem megmagyarázni azt, amiről a tisztviselő felvilágosított, a látványon sértült és panaszos atyámfiának, azonban ezt semmiképpen sem akarta megérteni.

Egyháziaknak, művelt világiaknak

A keresztény egyház története (nyolc kötetben)

Szerkesztői: Bangha Béla S. J. és Ijjas Antal

I. kötet:

Bangha Béla S. J. és Borbély István S. J.

Az ősegyház

II. kötet:

Loschert Kázmér:

Egyházatyák kora

Legnagyobb és legszebb vállalkozása az ideai könyvpiacnak: Mindenkinnek ismernie kell — Az egész világ más szímben tűnik fel az olvasó előtt, ha megismeri az Egyház történetét. — Válságokon, már-már győzni látszó eretnek-ségeken át: a diadal felé! Ez a most megjelent két kötet és megjelenendő hat kötet mondanivalója korunk számára!

Az egész sorozat ára füzve 1500 lei, kötve 2000 lei és portó. Megrendelhető havi 150, (a kötött példányok) havi 200 lei részletre. Akik az egész sorozatot előre egyszerre kifizetik, 10 százalékos engedményt kapnak.

Megrendelhető:

a „Magyar Lapok” könyvosztályánál.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

— Ugy tanították az iskolában is, a plébános úr is úgy prédikálta, hogy senki saját ügyében bíró nem lehet, — mondotta nagy-szomorúan, — ha becsület, testiépség ellen valaki vétkesedik, ott a törvény, az majd igazságot tesz: elítéli a bűnöst, felmenti az ártatlant és így büntetlenül nem marad. Mert mi lenne, igaz-e, ha mindenki a rajtaesett sérelemért maga igyekezne elégtételt venni?

— Hát ez bizony okos beszéd, bátyám, de a bélyegek alkalmazását is törvény mondotta ki, azt is be kell tartani, az államnak ebből jövedelme van és arra szüksége is van, másképpen nem követelné.

— De nekem nincs pénzem, hogy ügyvédhez menjek és vele csináltassak feljelentést pénzért, — tör ki az atyafiból a keserűség, — annyi pénzem sincs, hogy negyvenhat lei értékű bélyeget vegyek. Elég nekem már az is, hogy a jegyzői írások után két véka árpat kell fizetnem az írást és egy szekér tüzfűt vinnem az orvosi bizonyítványért az orvos úrnak a „doktori” bizonyítványért. Ugy látszik, most már teljesen ártatlanul és büntetlenül meg is ölhetik a szegény embert.

— El lehet ezt szegénységi bizonyítvánnyal alapján bélyegmentesen is intézni, — magyarázom, — ha az előjárásig kiad egy bizonyítvánnyal, hogy maga szegény ember, nincs arra pénze, hogy bélyeg- és perköltséget fizessen, akkor elfogadják a panaszt bélyeg nélkül is, addig nem.

— Látszik, hogy városi az úr, — mondja lemondóan, — nem tudja, milyen világ van falun! A jegyző úr először kértet csinál, melyben én kérem, hogy ő adja ki részemre a szegénységi bizonyítvánnyal. A kérsért ismét csak pénzt kér tőlem, ami nincs. Már itt elakad a szegény ember dolga. Aztán, ha valami természetbeni „szolgáltatmány”-ban ki is egyeznek, kezdődik a vallatás, van-e legalább ezer lei havi keresetem, mert ha van, akkor a bizonyítvánnyal nem lehet kiadni és a kérsért az előjárásig visszautastítja. Már pedig hat élő gyermekem van, ezekkel együtt élek én is, feleségem is, napszámból, tehát ezer lei keresetem van, így ismét csak elakadt a szekér.

— Hadd el Mihály Ádám, — „sírül meg” köszönés nélkül, — én es éppen úgy ellátom a bajodat fészékkel, mint te nekem, aztán jelentél fel te es engemet, — ha — tudsz...

Albert István.

HIRES

Oradea, Strada Regele Carol II. 5
CÉLJAZÉK ÁRAK: Belsőre: Egyszeri 200, egy hónapra 3000, három hónapra 8000, hat hónapra 12000, egy évre 18000. Külföldre: Egyszeri 250, egy hónapra 3500, három hónapra 10000, hat hónapra 15000, egy évre 22000. Vasárnap és ünnepnap 25 százalékos felárlással. Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037. Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: PEREDI GYÖRGY
Célj szerkesztő: dr. Sulyok István
Célj, Pinta Uniri 13.

Közléseket nem érteket meg és nem adnak vissza. Csak a választásbíróság magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató Intézet legújabb jelentése szerint országszerte hűvösebbre változott a tavaszi időjárás. A szél észak-észak-keletre fordult. Ködös, továbbra is hideg idő várható, több helyen havazással.

Zürichi zárlat. Párizs 20.40 háromnegyed, London 21.45 egynegyed, Newyork 438.37, Brüsszel 73.93, Milánó 23.10, Amsterdam 239.70, Berin 176.40, Bécs — schilling 77.80, Prága 15.28, Varsó 83, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Credo-nap Odorheiu. Saját tud. Az odorheiu római katolikus egyházközség az összes hitbuzgalmi és szociális egyesületek részvételével február 28-án Credo-napot tart, hogy hitvallást legyen Isten mellett. A templomi ünnepségeken kívül ekkor lesz az egyházközség évi közgyűlése is a szokásos beszámolókkal.

Még mindig nem érkezett meg a hivatalos értesítés az oradeai Munkakamara időközi bizottságának feloszlásáról. Oradea. Saját tud. A Prezentul hiradása alapján tegnapi számunkban megírtuk, hogy a munkaügyi minisztérium feloszlatta a Munkakamara időközi bizottságát. Az ügyben hivatalos értesítés még mindig nem érkezett és Moga Matei elnök pénteken személyesen utazott Bucurestibe, hogy meggyőződjék a hír valódiságáról.

Halálozás. Turdán 89-ik életévében elhunyt Söfalvy Sándor nyug. városi főpénztáros, aki példaadó hűséggel és lelkiismeretességgel 40 évig szolgált Turda városát. Általánosan nagyrabecsült polgára volt a városnak. Az érdemes, szép, hosszú élet után elhunyt öreg főtisztviselő temetése imponáns arányú részvét-menyilvánulás mellett ment végbe.

Özv. Venglárceek Istvánné szül. Holczler Lujza életének 80-ik évében Seiniben (Sátmar m.) elhunyt. A köztisztviselő álló matrona temetése pénteken, február 19-én délután ment végbe Seini társadalomnak nagy részvételével.

SULYOSAN MEGBIRSAGOLT NAGYVÁLLALATOK. Bucuresti. Saját tud. A román személyzet elhelyezésére hivatott bizottság jelentése alapján az ipar és kereskedelmi miniszter megvonta a nemzeti ipar serkentésére törvényileg nyújtott előnyöket a bucaresti Mioara szövönőgyártól, az Adesgo harisnyagyártól és a Balcan nevű technikai szövődőtől, azonkívül bírsággal sújtották a következő vállalatokat: Distributia részvénytársaság petróleumtermékek szétosztására 750 000 lei, a Magyar Királyi Folyamhajózási Részvénytársaság 100 000 lei, Bayerischer Lody Schiffarts A. G. Regensburg 100 000 lei, a Bécsi Első Hajózási Társaság 100 000 lei, a galati Watson Youell Hajózási Társaság 60 000 lei, a brailai Koffmann Nemzetközi Hajózási Társaság 30 000 lei.

Két satumaremegeyi községben elhalasztották a tanácsválasztásokat. Satu-Mare. Saját tud. Dr. Ardelean Octavian megyefőnök rendeletet adott ki, amelynek értelmében bizonytalan ideig nem tartják meg a Paulian telepi és a botizi tanácsválasztásokat. Az előbbi községben szombaton, míg Botizon február 23-án lett volna a tanácsválasztás. A megyefőnök rendelete nem tartalmaz indoklást.

Gyilkolt a hamis század... Deva. Saját tud. Özv. Tabolszky Józsefné, a calani Wollmann-féle vendéglő hérlője vasárnap tragikus körülmények között hunyt el. A szomszéd falu kántora vasárnap este vendéglőjében volt a azt állította, hogy tőle kapott egy százast, amit a szomszédos Heius kereskedő nem akart elvenni. Táboldszkyné természetesen az igazságnak megfelelően azt mondta, hogy a hamis százast nem ő adta s így vissza sem veheti. Ezen vitatkozni kezdtek és néhány másodperc múlva a felzúgott öreg asszony, akinek a szíve gyenge volt, hirtelen összeesett és meghalt.

A karcasu vonal modern!

Székrekedés és eméztési zavar kellemetlenségeket okoz és kövérít. „Leopills”, a kizárólag növényi anyagokból készült hashajtó, rendszeres székletet okoz és rendet teremt az ember szervezetében.

Dobozok 30.— és 80.— leiert minden gyógyszeriarban és drogériában kaphatók.

LEOPIILLS

DIÁKOK HALÁLOSVEGÜ KIRÁNDULÁSA AZ OMUL-RA. Bucuresti. Saját tud. A múlt héten bucaresti műgyetemi hallgatók egy csoportja kirándulást tett a Bucegi-hegységbe. Miután megnézték a Jalomnicioara barlangot, a csoport visszatért Sinaiába. Két diák azonban, Fritz Ungart és Hans Rein, egyik mediasi, másik sibiui származású német fiú, folytatni akarta a kirándulást, hogy megmássza a hegy legnagyobb csúcsát, az Omult. Azért a barlangnál maradtak. A Bucurestibe visszaérkezett kirándulók, miután hiába várták társaik hazaérkezését, értesítették a fiuk szüleit, akik mentőcsapatokat küldtek a felkeresésükre, egyidejűleg Brasov és Sinai felől. Sikerült is megtalálni a két diák holttestét az Obarsia hegyben. Az egyik belezuhant egy 200 méter mély szakadékba és agyonzúzta magát, a másikat megfagyva találták egy szikla alatt, szerencsétlenül járt társa közelében. Nem messze tőlük megtalálták sítalpjaikat és hátizsákjaikat is.

Náthaláz a székely vidéken. Odorheiu. Saját tud. A náthaláz a székely anyavárosban és Odorheiu megyében is fellépett. Ugy a városban, mint a falvakban sok embert ágyba döntött a betegség. A betegség lefolyása eddig enyhének mutatkozott, utjabban azonban néhány súlyosabb eset is fordult elő.

Voronoff professzor merész tervei... Londonból jelentik: Voronoff professzor a „Daily Express” munkatársával folytatott beszélgetése során beszámolt legutóbbi kísérleteiről. Elmondta, hogy annak a megoldásáról fáradozott, hogyan lehetne az emberi életkor átlagát 150 évre meghosszabbítani. Kísérleteit különböző vérszertételei csimpánzokkal folytatja. Anyait már is elért, hogy az ifjuság korhatárát 10 évvel kitöltse. Kísérletét ezer emberen fogja végrehajtani és bizonyosra veszi, hogy ezeknek jelentékeny része matuzsálemi kor fog elérni. — A magunk részéről egyetlen röpké szóval kommentáljuk a fentieket: „aligha...”

Tíz fiatal fiú fosztogatta két év óta Simleul-Silvaniei. Saját tud. Az utóbbi években számtalan kisebb-nagyobb betörés és lopás történt a városban, amelyeknek tetteseit a rendőrség nem tudta kinyomozni. Az elmúlt napokban aztán, három fiatal fiú, mulatozas közben ellopott valami csekély értékű tárgyat a kocsmából, ahol ittak s amikor a rendőrségen vallani kezdték őket, elszólták magukat, hogy több társukkal együtt az őket követték el az utóbbi két év különböző betöréseit. A rendőrség a 22—24 éves suhancokat: Pop Flore, Vidu Josif, Tóth János, Ordas Nicolae, Kutasi Sándor, Rus Joan, Ambrus László, Lazoc Joan, Sas Vasile és Szizgyártó Miklós helybeli munkanélküli fiukat őrizetbe vette s kihallgatásuk során beismerték, hogy: két évvel ezelőtt ők törtek be Moskovina Sane kereskedőhöz, ahonnan ötezer leit, dohányt és egyéb arukat loptak el, Mozes Hermann kocsmárosól pénzt, italt és dohányt loptak el, mintegy 12 ezer leit értékben, Samuel Elek perceptortól, feltörve annak pincéjét, nagymennyiségű bort és pálinkát zakmányoltak, Brüll Gyula földirtokostól gabonát és pálinkát loptak, a Csergeri Istvánéknál borsot, káposztát, csizma kétzet is betörték s pénzt, ruhaneműt és táskákat loptak 10 000 leit értékben, Purjan Flore gazdától egy hordó bort és tölire eltett gyümölcsöt és diót vittek magukkal, végül Róth Henrik földirtokostól 12 000 leit loptak el, feltörve annak lakását. A rendőrközre került suhancok fegyverrel is rendelkeztek. Ötöt közülük: Pop Floret, Rue Joant, Szizgyártó Miklóst, Lazoc Joant és Sas Vasile-t a zalau ügyészségre vitték a rendőrök, a többiek ellen pedig a helybeli járásbírósg fog hozni ítéletet.

Feljegyzések

Dorgeles Roland, francia író, a Goncourt Akadémia tagja Gide Andre-vel egyetemben ama széplelkek közé tartoztak, kik lelkes kommunistákból szigorú bírálókká alakultak át, mihelyt elmentek és körülnéztek a szovjetek furcsa világában, hol géppel akarnak csinálni életet, erkölcsöt, rendet, szépséget — embert.

Eljen a szabadság! — a címe a terjedelmes beszámolónak, melyben élményeit a világgal közli. E beszámoló VII. fejezetében olvassuk a következőket:

... Oh igen. Láttam boldog embereket is. Több ezret egyszerre. Ezek azonban — egy börtön lakói voltak... Nem értik, amit mondok? En sem értettem az első pillanatban. Hogy képet alkothassanak maguknak, a legokosabb, ha kocsiba ülnek és elmennek Bolcscevoiba, 25 km-re Moszkvától Jaroszlav felé... Az erdő közepében nagy falú van itt, gazdagabb és vidámabb, mint a többiek: utcák vannak benne, igazi utcák járdákkal, szerteszort kertek házakkal és játszótérrel... Most az egyszer megkönnyebbülten lélekzel fel, mert nem látsz sem rendőröket, sem katonákat... Modern mintabörtönben vagyunk, ahol a rabok örök nélkül maguk örzik magukat. Az a hajlékony fickó, aki ott vidáman harmónikázik, előbb erőszakoskodott egy nővérrrel s azután meg is ölte. A legény pedig, aki vezet, háromszor ült már lopásért. Szélid alak. Az igazi orosz fajképe, a homloka alacsony, az orra lapos, a haja, mint a len. Nemzeti zubonyt visel...”

„Írók csináltak belőle — mondja főlényehangon az egyik tisztviselő. — A Moszkva c. folyóirat közli verseit. — Annál jobb, mondom én, kedves kollégának fogom szólítani. Remélem, nem sértem meg ezzel. Egy egész délután Picsugin Miklós volt a vezetőm. Jobbat nem is kívánhattam volna magamnak. Búcsúzóul ideadta néhány versét.”

„Meg vagy elégedve elvtárs?” „Ha láttad volna gyermeked mosolyát! Kék szemét, melyeket az égnek emelt. Hálat és köszönetet lehetett olvasni bennük. — Oh igen, polgársárs. Nem kívánok semmit. Öreg édesanyámnak s nővéremnek nem volt Moszkvában, hogy hol hajtsák le fejüket pihenőre. Ide hozattam őket... Most itt élünk családi boldogságban...”

Amikor eféléket olvas az ember, a középkori moszkovita kényurak udvara jut az eszébe, hol üvegfalak mögött narancsot tenyésztettek, epret szedtek, miközben künn a zord északi valóságban a jobbágy ekéjét a felesége húzta. A szovjetek néhány gonosztevőnek minden jót megadnak, hogy rendes embert neveljenek belőlük, miközben a rendes emberek millióitól mindent elvesznek, hogy gonosztevőkkel legyenek...

Ez is, az is jó példa, miképpen alakul a nyugati kultúra — Keleten. (Skin).

LETARTÓZTATTÁK BÉCS EGYIK LEGGAZDAGABB EMBERÉT EGY NAGYSZABÁSU PANAMA-ÜGYBEN. Nagyszabású szállítási panama foglalkoztatja a bécsi gazdasági rendőrséget. A legutóbbi napokban több feljelentés érkezett a rendőrségre, hogy Bécs legnagyobb kórháza, a Wiener Allgemeine Krankenhaus szállítási körül súlyos visszaélések és megvesztegetések történtek. Az ügyvel kapcsolatban már is több letartóztatás történt. Így többek között őrizetbe vették Maeder udvari tanácsost, a kórház volt igazgatóját és Lövinger kereskedelmi tanácsost, nagyiparost. Lövinger letartóztatása különösen nagy feltűnést keltett, mert Bécs egyik leggazdagabb embere. Tulajdonosa a több száz fiókkal dolgozó „Habsburg” és „Excelsior” festő- és tisztító-gyáraknak. Ezenkívül vannak ipari vállalatok Svájcban és Csehszlovákiában is. Rajta kívül még több kisebb szállítót tartóztattak le. Egyelőre csak annyi szivárgott ki, hogy a kórház hus- és fehérnemű-szállítása kapcsán történtek visszaélések.

* Influenzajárvány dühöng országszerte. Magas láz, főjajás, a mezhülés egyéb kísérő jelenségek teszik kellemetlenné a betegséget. A DIANA sóborsószeszal való bedörzsölés csillapító hatású, amellelt elmulasztja a fejfájást is, míg kitűnő alkatrészt meggyorsítja a vérkeringést, feloldítja a szervezetet. Influenza betegnek DIANA sóborsószeszal bedörzsölés valódi megváltás.

* **Reumás fájdalmakban szenvedő egyének** gyanak reggelenként felkeléskor egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet, mert ez a gyomorbélcsatornát alaposan kitisztítja és megerősíti, azonkívül az emésztést és az anyagcserét hathatósan előmozdítja. Az orvosok ajánlják.

Keenyeret adott a királyi kegy a szerencsétlen vakembernek. (Arad.) Vitan Emánuel aradi vakember esete már több ízben foglalkoztatta Arad város vezetését. Első ízben akkor, amikor kérvényt nyújtott be az átmeneti bizottsághoz, amelyben kérte, hogy a villamos állomás mellett cukorkát árulhasson. A város vezetősége akkor ezt a beadványt elutasította. A szerencsétlen vakember akkor elkeseredésében egyenesen a királyi udvarhoz fordult kérésével. Ma aztán váratlan fordulat állott be a borzalmas nyomorral küzdő ember ügyében. A királyi udvar marsalljától leirat érkezett Arad város vezetéséhez, amelyben a marsall II. Károly király kívánságát tolmácsolva felszólította az átmeneti bizottságot, hogy haladéktalanul jelöljön ki helyet, ahol a szerencsétlen ember kenyérét megkereshesse. A város vezetősége most bizottságot küld ki, mely hivatalosan Vitan Emánuel számára megfelelő helyet kijelöl. Feltéve, ha a nagy nyomorral küzdő vak, — akinek a több, mint hetvenezer lakosú városban eddig egy talpalattnyi hely sem jutott kenyérkeresethez — éhen nem halt addig.

ISMERETLEN TETTESEK BELÖVÖLDÖZTEK EGY ORADEAI TANÁR ABLAKÁN. Oradea. Saját tud. Különös kalandban volt része **Mótl Román** rajztanárnak. Csütörtökön éjszaka arra riadt fel, hogy belöttek az ablakon át a hálószobájába. Mielőtt magához térhetett volna megdöbbenéséből, egymásután újabb két lövés süvített az ablakon át a hálószobába, amelyben **Mótl Román** és felesége tartózkodtak. Percekig halálos félelemben, — mozdulatlanul maradtak és nem volt bátorságuk világgosságot nyújtani, hogy meggyőződjenek, mi is történt tulajdonképpen. Csak reggel állapíthatták meg, hogy a hálószoba ablakán belőtt három golyó a plafonba fúródott és semmiben sem okozott kárt. **Mótl** másnap megjelent a rendőrségen és ismeretlen tettesek ellen megtette feljelentését. A merénylet annál inkább különös, mert a közismert rajztanárnak — saját vallomása szerint — nincs haragosa és nem is tudja elképzelni, hogy kik lehetnek az éjszakai lövöldözők. Legvalószínűbb, hogy tévedés történt és valaki mást akartak megijeszteni.

* **Igen sajátos, hogy a mai idő a kultura előtti időhöz mennyire hasonlít.** Mint a vadak, úgy hordanak az emberek magukkal talizmant. A különbség mindössze az, hogy a mi talizmanunk tudományos. Például, ha a vad törzs egyik fia megbetegedett és a ma Hexenschuss neven ismert betegséget megkapta, vagy fejfájása volt, úgy talizmanját szájába vette és hozzá varázslatos szavakat mormolt. **Mótl** a mi időnkben „ALGOCRATINE”-t szedünk. Még egy másik különbség is van: dacára a sok önszuggeszciónak, a varázslat nem használt, míg ezzel szemben az ALGOCRATINE gyorsan gyógyít.

VAKMERŐ VASUTI ZSEBMETSZÉS. Turda. Saját tud. Merész vasuti lopás történt a Bucuresti—Ploesti közti vasuti vonalon. Éjjel a gyorsvonaton **Walter Vilmos** turdai szódagyári főkönyvelőt a fülkében hirtelen nagy álmosság lepte meg s amikor mély álmából felébredt, kabátja kívülről ki volt vágva. Belső zsebéből így lopta ki a vakmerő zsebmetsző a tárcáját, amelyben 3000 lei papírpénz és több fontos okmány volt. A nyomozást azonnal bevezették s az okmányokat másnap meg is találták a vasuti töltés mellett a hóban. A vasuti zsebmetsző, akinek nyomavesztett, valószínűleg előbb elaltatta és azután fosztotta ki áldozatát.

Egy vasuti munkás mindkét lábát levágta a mozdony. Oradea. Saját tud. Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap este fél 7 órakor az oradeai pályaudvaron. Egy tolató mozdony levágta **Kovács Pál** 40 éves, Wilson-utca 33. szám alatt lakó vasuti munkás mindkét lábát. **Kovács Pál** a vagonok körül dolgozott, amelyek a vasuti műhelyek előtt várakoztak. **Kovács Pál** elhagyta a munkahelyét, hogy a sínpáron át a peronra jöjjön. Ahogyan ért a hatodik sávjára, amikor az egyik kocsi mögött váratlanul egy tolató mozdony tünt fel és a következő pillanatban **Kovács Pál** vasuti munkás a kerekek alá került, amelyek mindkét lábát keresztülgázolták. **Kovács Pál** vérbeborulva, ájultan terült el a sínpáron, aiso lábszárát már csak a bőr és véres csafatok tartották. A mozdony azonnal lefékezett, de már késő volt. Az állomási rendőrségről azonnal értesítették a mentőket, akik **Kovács Pált** eszméletlen állapotban szállították be a bihormegyei kórházba, ahol azonnal a műtőbe vitték és mindkét lábát térdén alul leamputálták. A szerencsétlenül járt vasutimunkás állapota még válságos. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Öt évi börtönrre ítélte a gyilkos asszonyt a salajmegyei esküdtbíró. Zalaú. Saját tud. Mint megírtuk, a Zalaun működő salajmegyei esküdtbíró elnöklété alatt hétfőn kezdte meg tárgyalásait a törvényszék tanácstermében. Az esküdték elé került első igen érdekes bűnügyben tegnap hoztak határozatot. **Coste Floarea** tusai parasztasszonyt, aki ellen az volt a vád, hogy még az elmúlt év nyarán feltékenységéből megfejtotta **Borz Floarea** szomszédasszonyát, az esküdtbíró öt évi börtönbüntetésre ítélte.

Munkanélküli segélyt osztanak Clujon. Saját tud. A munkanélküli segélybenok kiosztását pénteken és szombaton kezdik meg. A munkanélküli segély második részletének kiosztása nagy örömet keltett, a cluji munkanélküliek már hetek óta reménykedve várták ezt a napot.

SPORTHIREK

Kanada és Anglia között dől el a világsőség. Londonból jelentik: A jégkorong-világbajnokság második napja után nyilvánvaló, hogy ismét Anglia és Kanada között fog eldőlni az első kérdés. Tavaly Kanada elkönnyelműsködte a büszke címet, az idén azonban ismét ő az esélyesebb. A második nap eredményei: Anglia—Magyarország 7:0 (0:0, 2:0, 5:0). A magyarok nem fejtették ki nagy ellenállást, erejüket a németek elleni mérkőzésre tartogatták. II. csoport: Svájc—Norvégia 13:2 (3:1, 6:1, 4:0). Az első kérdés kérdése ebben a csoportban Svájc és Csehszlovákia között dől el. III. csoport: Kanada—Lengyelország 8:2 (3:1, 3:0, 2:1). — Londonból jelentik: A jégkorong világbajnoki torna mérkőzése során Németország 4:2 arányban győzött Románia együttese ellen. Harmadik 0:0, 1:0, 3:2. Franciaország—Svédország 2:1 (0:1, 1:0, 1:0).

Niemi (Finnország) 50 kilométeren sívilágbajnok. Chamonixból jelentik: Csütörtökön befejezték a FIS sívilágbajnoki küzdelmeit. Az utolsó versenyszámok: 50 kilométeres távon világbajnok Niemi (finn) 3 óra 36 p. 58 mp. 2. Karpinen (finn) 3 óra 43 p. 59 mp. 3. Demetz (olasz) 3 óra 48 p. 39 mp. A kombinált (18 kilométeres futás és ugrás) versenyszámban világbajnok: Roen (norvég) 441 pont. 2. Kaarby (norvég) 429 pont. 3. Valkama (finn). 4. Buste-rud (norvég). 5. Berauer (csehszlovák). A sportújságírók lesikló versenyén az olasz Tonella és a svájci Maillard kisasszony győztek.

CS Ciuc—Universitatea 1:1 (1:0, 0:1, 0:0). Clujról jelentik: Az utolsó nemzeti bajnoki mérkőzés heves küzdelem után döntetlenül végződött és ezzel az Univrstitate kiesett, miután a ciuci csapatnak eggyel több pontja van. Az első harmad 10. percében Czaka átadásából **Miklós I.** ütötte a vezető gólt, a második harmadban **Daróczy** a kifutó **Dóczy** kapus mellett egyenlített. Egyenlő ellenfelek küzdelme. Az Unvrstitatéból **Daróczy**, **Rainer** és **Biró**, míg a ciuci csapatból **Czaka**, **Miklós I.** és **Bedő** tuntek ki. A mérkőzést **Tico**, a Telefon Club válogatott játékosja olyan jól vezette, amelyen jó játéktevést ritkán látni Clujon.

Egyszer volt...

Igen, mintha csak mese volna — olyan lengő tündér történet ez... A jó eléri benne a vágyva-vágyott célt, amely pedig rendszerint a mese halványlila messzeségébe süllyk a megvalósulás elől.

Legenda, amely így kezdődik: „egyszer volt, hol nem volt...” élt egy banati kis faluban egy istenfelő asszony, aki a szegénység és szegénység nehéz keresztje alatt nevelte egyetlen fiát.

Igy történt egyszer a fehér falusi templomban:

A templom ablakon színes napsugár suhant be és megcsillant az Isten szolgáló plébános úr galambszürke haján. A gyermek amútan dadogta: „ezüst, ezüst.”

A szegény asszony arcán a szentek mosolya — és napok mulva egy ezüst forintos koppan az almárium mélyére. Gyűjteni kezdte verejtékes, megfeszített munkájával az ezüst pénzt...

— Ha nagy leszel, az Istent szolgáljad. Ha pap lennél, egy ezüst örökméces lobbanjon lángra az Ur asztala mellett! Ezüstből, amit én kuporgattam össze... Örökméces...

Ugy hulltak az évek, mint a hervadó virág azirma és a gyermek anyja is hervadó öregasszony lett. Az elpergett évek keserves kinlódásának bére volt minden ezüst forint, amelyből egyetlen darab sem gurult el a szomorú idők sodrában.

A gyermeket már „tisztelendő urnak” szólították. (Az ezüst forintok gyűlnek-gyűlnek a régi fadóbozban.) A tisztelendő urat most „plébános urnak” köszöntik a békés emberek.

Három és fél kiló ezüst forint. Ennyi gyűlt össze azóta. Eppen elég arra, hogy örökméces készüljön a királyok arcképével ékes nemes ércből.

Az öreg asszony szeme könnyben uszik, amikor fáradt karjaival megemeli a csengő pénzcsomót s talán a plébános úr szeme is elhomályosul a meghatódottságtól, amikor egymás mellé röjja a levél betűit.

„Bizalommal küldöm az ezüst forintokat, mert tudom, hogy nem cseréli ki idegen ércel. Ezekből az ezüst forintokból készüljön el az örökméces, hogy megvalósuljon Édesanyám álma.”

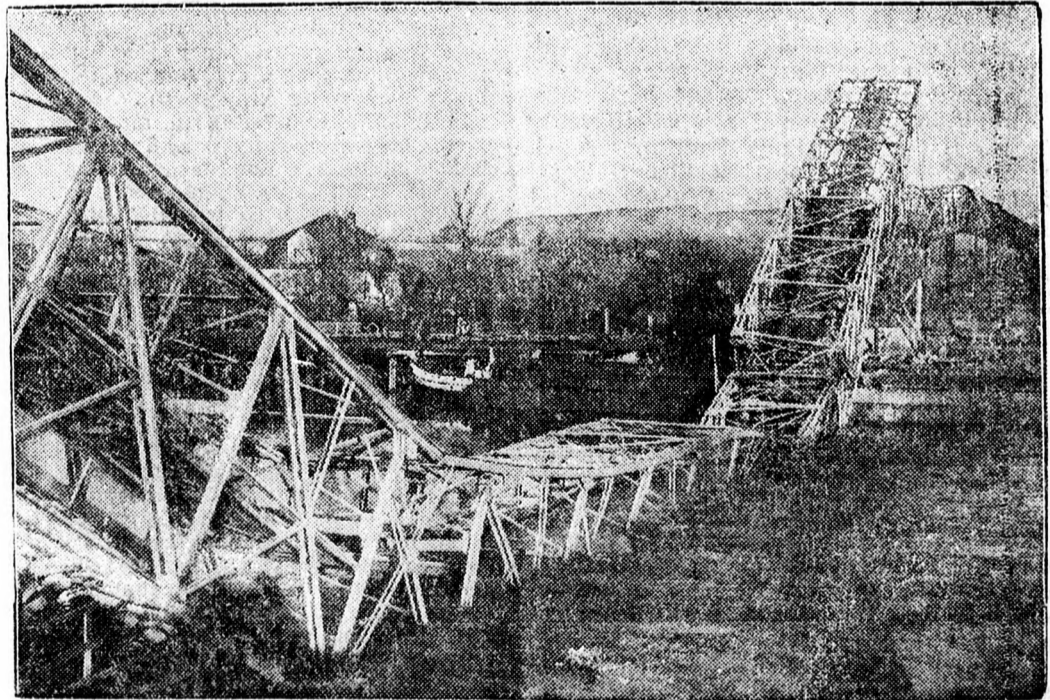
Repül a levél — nem úgy, mint a mesékben fehér galamb szárnyon, — hanem nagybajuzu postás kopogtat be a címzetthez. Vágó Gábor, a szobrász különös melegséggel, meghatódottsággal forgatja a levelet. „Olyan ez, mint egy legenda.” A válasz nem késik, — egy levél száll vissza és viszi a meghatódott hangot:

„Köszönöm a bizalmat... Az Édesanyja ezüst pénzt beolvastom... Öskeresztény jelképek díszítik majd ez örökméceset, a hárány, a hal és galamb... Méltó lesz a meséhez.”

Eddig tart ez a „modern” mese s a hősei boldogan élnek, amíg meg nem halnak. De az örökméces akkor is lobogni fog Jézus templomában, amikor már rég kihunytt a múltiról való emlékezés...

Igy történt, igaz volt...

Nedeczky Ferenc.

Leszakadt drótkötél-pálya.

Az a drótkötélhid, amelyiken a németországi Bernburg közelében a kibányászott meszet szállították, eddig még meg nem állapított okból leszakadt és elzárta a hajóközlekedést a Saale folyón. Képünk az összeomlott hidról készült

Színes posta

Az egyik ismert pesti sebész-tanár, amikor egy gazdag hölgy felkérte, hogy végezzen rajta szépségoperációt és a beavatkozásért olyan összeget ajánlott, amit a híres sebész a legsúlyosabb műtétért sem szokott kapni, az egyébként kitűnő, udvarias professor a hölgyet a legerélyesebben elutasította. Az egész világon olyannyira divatozó szépségműtétekről most hosszu intervjut adott Foramitti, bécsi tanár, aki egyik legismertebb művelője a plasztikai sebészetnek.

Annakidején hosszu tusakodás után határozta el magamat arra, hogy szépségműtéteket fogok végezni, — mondotta az újságírónak a bécsi professor. — Műtét az mégis csak műtét, véres beavatkozás, számolni kell minden eshetőséggel, s eleinte komolytalannak tartottam, hogy a sebész kést vegyen a kezébe, amikor csak egyszerű szépség-bírháról van szó. Amikor azután ezzel a kérdéssel behatóan kezdtem foglalkozni, rájöttem arra, hogy nincs igazam, mert egy komoly szépség-hiba nőnek és férfinak egyaránt legalább olyan szenvedést tud okozni, mint a legtájélatmasabb epekő. Valahányszor páciensek fordulnak hozzám egy-egy plasztikai művelet ügyében, mindig azt vizsgálom meg először, vajjon a korrekturnára szolgáló szépség-hiba van-e olyan súlyos, hogy lelki lepusztítást okozhat...

Végigolvastuk a kétségtelenül érdekes intervjut s az volt a benyomásunk, hogy a bécsi professor az elmondottakkal inkább a saját lelkiismeretét akarja megnyugtani. Nekünk mégis az a sebész-tanár az ideálunk, aki semmiféle tiszteletdíjért nem vállalkozik plasztikai műtétekre...

Angliában állítólag minden ötödik ember influenzás, de a londoni lapok megnyugtató hírei szerint az idei influenzajárvány jóindulatú. Orvosok, gyógyszeresek, reggeltől késő éjszakáig dolgoznak és ez a megfeszített munka kitermelte az influenza-rekordot. Az újságok megírják, hogy a londoni West-Acton kerületben egy Philips nevű gyógyszerész negyvenyolc óra alatt 3657 receptet készített el. Arról nem szól a jelentés, hogy a kitűnő londoni gyógyszerész hány segéddel dolgozik patikájában. Reméljük, nem egyedül készítette el a 3657 receptet, már csak azért sem, mert régi gyanakvó természetünk arra ösztökélt bennünket, hogy kiszámítsuk, hány perc van az említett negyvenyolc órában. A bonyolult szorzási művelet 2880 percet eredményezett, tehát egy recept elolvasására és elkészítésére egy perc sem jutott. Ez pedig lehet igen nagyszerű rekord-teljesítmény, de még sem vállalkoznánk arra, hogy az ilyen sebességgel készült gyógyszerek bármelyikét bizalommal bevegjük...

Az erdők vadállományát egyre több vadász pusztítja s az erdőőrök minden figyelmüket összpontosítják, hogy a teleményes vadászokat ártalmatlanná tegyék. Az egyik nagybirtok erdőre ellenőrző körútja során meglepett egy vadászt, aki fácánokra vadászott. A vadászó ulti hosszu méla csendben s kukoricát és zabot szórt a fácánok elé. Az erdőőr leshelyéről figyelte az eleséget szóró „jószívű” vadász munkáját. Láta, hogy a fácánok tömegesen jönnek a zabra és a kukoricára, rövidesen felcsipkedik az eleséget, a vadász pedig meg sem mozdult, mintha csak azért ment volna ki az erdőbe, hogy a fácánokat megesse. Az erdőőr már éppen bocsánatot kért magában azért, mert a derék legényt vadászással merre gyanúsítani, amikor észrevette, hogy az előbb megesztett fácánok idegesen és furesán támolognak jobbra-balra, kótyagosan futkosnak a tisztáson, megpróbálnak felrepülni, de visszaesnek a földre... Szóval fácánhoz nem illően viselkednek. Az eleségszóró legény, aki eddig csendben volt, erre felemelkedett helyéről és a fácánok közül vagy tizenegyszerűen kézzel összefogdosott. Most már az erdőőr is eldugrott, nyakacsapta a vadászt, aki ijedten bevallotta, hogy már hetek óta üzi ezt a sportot. Puskát nem mer használni, mert annak dörrenése elárulná, tehát pálinkába áztatott kukoricát és zabot szórt az állatok elé, amelyek negyedórán belül tökrészek lettek. Hiába, a vadásznak is haladni kell a korral.

KÖZGAZDASÁG

Az állam elővásárlási joga és — a földbirtokforgalom

Bucurestiből jelentik: Törvényjavaslat készül az agrár törvénynek az állam vásárlási előjogára vonatkozó intézkedésével kapcsolatban. Az agrártörvény egy intézkedése értelmében Ardealbau és Banatban az államnak minden eladásra kerülő földbirtokra, vagy ingatlanra elővételi joga van. A törvény szövege azonban nem világos, általában úgy értelmezték, hogy az állam elővételi joga csupán szántóföldekre vonatkozik, azonban az állam ezen jogával csak a legkritikább esetekben élt. Eppen erről intézkedik az új törvényjavaslat, amelynek pontos javaslatát ma hozták nyilvánosságra. Az érdekes javaslat szerint

az államnak Ardealban és Banatban elővételi joga van minden földbirtokra, amelynek területe a 25 hektárt meghaladja, tekintet nélkül arra, hogy szántóföldről, erdőről, legelőről, vagy más területéről van szó.

Az állam ezen elővételi jogot, természetesen, csak magánosokkal egyenlő feltételek mellett

veheti a maga számára igénybe.

A törvényjavaslat szerint az államot es az elővételi jog a törvényjavaslatnak a kamarában való benyújtásának napjától kezdve illeti meg, úgyhogy

a jövőben történő birtokeladásokat a törvényre való hivatkozással könnyen érvényteleníteni lehet,

hacsak az állam arra hivatott szervei útján nem jelenti ki, hogy az elővételi jogot nem veszi igénybe.

Az új törvény, amely csupán Ardealra és Banatra bír érvénnyel, valószínűleg a földbirtoknak az eddiginél fokozottabb mértékben a román elem kezébe való juttatását célozza... Sajnos, a törvényjavaslatból nem világlik ki, hogy mily időn belül köteles az állam az elővételi jogról való lemondását kinyilatkoztatni, ami a gyakorlatban a föld- és birtokforgalom nagyarányu megnehezítését jelenti még akkor is, ha az állam az elővételi jogot nem gyakorolná.

Valutakedvezményvel lehet tenyészállatokat vásárolni a budapesti mezőgazdasági kiállításon. Az O. M. G. E. által Budapeston március 17—22. napján rendezendő mezőgazdasági kiállításon és vásáron nagy kedvezményvel vásárolhatnak tenyészállatokat a romániai gazdák. Ezekre a kedvezményekre az alábbiakban hívjuk fel az érdekeltek figyelmét: 1. A kiállításon vásárolt tenyészállatokat a határig ingyen szállítják. 2. Az OMGE megtette a lépéseket aziránt, hogy a kiállításon vásárolt tenyészállatok a CFR vonalán is kedvezményes árak mellett legyenek szállíthatók. 3. Lépéseket tett az OMGE aziránt, hogy a kiállításon vásárolt tenyészállatokat valutakedvezményvel fizethessék a gazdák. A kedvezmény szerint, a Romániában lefizetendő lelt Budapestben a Magyar Általános Hitelbanknak, a kiállítás területén felállítandó kirendeltségében fizeti ki 29—35 alapon, 10 százalékos felárral, vagyis 100 leirt 3.45 pengőt fizet ki a Magyar Általános Hitelbank, amelyhez 10 százalék különbözet fizetendő.

Turdai gazdák szervezkedése. Turda város gazdaközönsége népes gyűlést tartott Nagy Mózes lelkész emoklete alatt. A gyűlésen egybegyűlt gazdák elhatározták, hogy megalakítják a turdai gazdakört. A gazdakör díszelnökévé megválasztották Kimpel Antalt. Elnök: Velits György. Al-elnökök: Gagesi Samu, Balogh Sándor, Finta Andor. Titkár: László Ákos. Az EGE képviseletében Török Bálint igazgató és Szász Ferenc felügyelő jelentek meg a gyűlésen.

Kéthetes gazdasági tanfolyamok. Most zárult be az EGE gazdasági tanfolyamainak második csoportja az alábbi községekben Bihar, Zerind, Sic, Buza, Bálauşeri, Vánator, Chibed, Zetea. A tanfolyamokon átlag 30—40 hallgató vett részt. Február hó 15-én nyitlak meg a következő községekben az új kéthetes tanfolyamok: Caraş megyében Bodofalun, Cluj megyében Capuşul Mic, Alunişon, Mureş megyében és Rimetea Alba megyében. Március 1-én nyitlak meg az utolsó tanfolyam Ciuc megyében, Sumuleun. Az EGE összesen 14 vármegyében 25 gazdasági tanfolyamot rendezett az idén. A gazdaközönség mindenütt örömmel ragadta meg az alkalmat arra, hogy tanulhasson. Az EGE nagy szolgálatot tett ezekkel a tanfolyamokkal az országrészünk mezőgazdasági kultúrájának fejlesztése és a földművelő nép jólétének emelése érdekében. Itt említjük meg, hogy a turdamegyei Chiend községben egy 6 hetes női gazdasági, illetve háztartási tanfolyam nyitlak meg az egyesület rendezésében, amelyen a helyi földművelő nép asszonyai és leányai tanulják meg mindazt, amit egy kisgazdaságnak tudnia kell háztartási, gazdasági és egészségügyi téren. Az EGE tanfolyamait 52 októveles gazda vezette önzetlen, áldozatos munkával.

A turdai új maximális árak. Saját tud. A turdai városi tanács az új maximális árakat a következőképpen állapította meg: Detailbar fehér liszt kilója 9.50, félbarna 9, barna 8.50, fehér kenyér 9, félbarna 8.50, barna 8. Husárak nagy marha 19, növendék 22, szopóborju 28, sertés 24, karaj 26, háj 34, olvasztani való szalonna 30, vékony szalonna 26 lei.

Nagy érdeklődés előzi meg az EGE vetőmagkiállítását. Folyó hó 21-én nyitlak meg Clujon az EGE vetőmagkiállítását és vásárt. A kiállítás, a való részvételüket nagy tömegben jelentették be bel- és külföldi növénynevelők és nemesítők magvak utántermelő gazdaságok. A kiállítás nagy számban fogják látogatni a falusi gazdakörök kiegészítő tagjai, akik itt, a kereskedelem kizárásával, a legjobb minőségben és a legalacsonyabb áron szerezhetik be tavaszi vetőmagszükségletüket. A kiállítás tartamára a CFR utazási kedvezményt is engedélyezett, amely szerint február hó 21—27-ig 30 százalékos kedvezményvel lehet visszautazni a kiinduló állomásra. A kiállítás és utazási kedvezmények tárgyában készséggel és szívesen nyújt felvilágosítást az EGE Cluj, Str. Andrei Mureşan 10.

Folyóirat-szemle

Színvonalasan, tartalmasan és nagy gondattal szerkesztett ifjúsági folyóiratunk, a „Jóbarát” igujabb száma is a szokott változatos és gazdag tartalommal jelent meg. A gazdag képnyelvi és nyomdatechnikailag is izlősen kiállított kitűnő ifjúsági folyóirat tartalmából a következőket emeljük ki: Biró Vencel: Önfegyelmzés. — Denderle József: Mi történni távolkeleten. — Felvétel a ieruti rk. gazdasági iskolába. — Vámszer G. és Bándi M.: Székely táncok (könyvajánlás). — A besanconi szabadságyetem. — Dévald László: A költő és a gróf. — Ifj. Xántus János: Valóság a mesében. — Krúszelyi Erzsébet: Kerti fénykép. A szemklinikai rigója (versek). — Az iparos munkásaladók gazdasági megszilárdításáról. — Csürös Emilia: Szeretnék szántani (könyvajánlás). — Tábori Pál: A mafekingi fiuk (folytatás regény). — A prézes üzenete (és ha valaki pap akar lenni). — Fejtörő. — Unger Béla: Sporthírek. — Cserkészrovat. Hírek. Gyakorlati cserkészélet (Cserkészismeretek). — Illyés Sándor: A légsavart. — Fakadó rügyek. A „Jóbarát” megjelenik minden hónap 15-én. Előfizetési ára egész évre 120 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Kogalniceanu 2.

„Magyar Uriasszonyok Lapja”

Szépirodalom. Művészet. Divat.

Modern kézimunka és gyermeklap mellett megjelenik havonta háromszor. Komoly érdeklődők kérjenek a legszebb magyar folyóiratból ingyenes mutatóványzatot. Ha három példányos mutatóványzatot birtokában, 9 lei értékű postabélyeg beküldésével kérem.

Vezérképviselet: TÜRÖK JÁNOS, Oradea, Căsuța postala Nr. 47.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, FEBRUÁR 21.

București. 6.30 A reggeli műsor közvetítése. 11.50 Harangszó. Egyházi beszéd. 12.10 Karének. 12.40 Dinicu zenekar hangversenye. 18 Nemzetközi hangverseny Argentínából. 18.35 Tánczene. 20.05 A nemzet órája. 20.25 Románia-énekkar. 21 Hangjáték. 22.05 A Rádiózenekar hangversenye Mainardi csellóművéssel. Boccherini: Hangverseny. 22.55 Rádiózenekar.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11-12.10 Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi-templomból. A szentbeszédet Tóth Tihámér dr mondja. 12.15-13.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál dr Varsányi Mátyás budavári lelkész. 13.30 Operaházi zenekar. 14.45 „Világhíradó”. Előadás. 15 Lemezek. 16 Gazdáknak. 16.50 Zenélő doboz. 17 Zenedélután. 18 A genfi Rádió Unió rendezésében világhangverseny Argentínából. 18.35 „Maros vize folyik csendesen”. Makkai Sándor előadása. 19.05 A rádió szalonzenekara. 19.50 Sport. 20 Hangfelmerevű. 20.45 Népszimfonia: „Az Ur keze”. 22.35 Hírek. 23 Szalonötös. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, FEBRUÁR 22.

București. 6.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gramofonlemez. 19.20 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése, melynek műsora a következő: Donizetti: Don Pasquale, nyitány. Massenet: Nápolyi jelenetek, szvit. Nottara: Fado, szvit. Saint-Saens: Jota. Strauss János: Ahol a citrom virul, keringő. 21.20 Vasilii Maxim román dalkat énekel. 21.55 Fuvóötös. Mozart: Divertimento. Haydn: Menüett. Janu. Szvit. 22.55 Vendéglői zene. Majd hírek közvetítése németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 14.30 Kamarakórus. 17.15 Diákféltóra. 18 „Magyarország a Kelet kapuja”. Előadás. 18.35 Szalonötös. 19.35 „Páncélozott harci kocsi”. Előadás. 20.05 Lemezek. 21 „Az amerikai árvíz és Roosevelt elnök reformtervei”. Felolvasás. 21.40 Az Operaházi zenekar. 22.40 Hírek. 23 Cigányzene. 24 Hírek német nyelven. 24.05 Jazz. 1.05 Hírek.

KEDD, FEBRUÁR 23.

București. 6.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gramofonlemez. 19.20 Gramofonlemez. 20.30 A Dinicu-zenekar hangversenyének közvetítése. 21.30 Szimfonikus hangverseny. 23.10 Lemezek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Lemezek. 14.30 Postászenekar. 17.10 Asszonyoknak. 18 „Rettenetes hely”. Szalay László ebeszólása. 18.25 Cigányzene. 19.30 „A német külpolitika Hitler óta”. Előadás. 20 Kétmanuális zongora játék. 20.40 Kis Színpad: „A nagy riport”. 21.40 Hírek. 22 Jazz. 23 Időjárás. 23.05 Hegedű. 23.40 Németnyelvű előadás. 24 A rádió szalonzenekara.

SZERDA, FEBRUÁR 24.

București. 6.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Francia zongoraművészek gramofonlemezei. 19.10 Az olasz opera, zenetörténeti csevegés, hangpéldákkal. 21.20 Serbescu Sylvia zongorázik. 22.10 Basilescu Lejana Margit énekel. Mozart: A csalafinta kertészlány, ária. Schubert: Dal. Rosini: Hamupipőke, ária, Alabjev: A csalogány. 22.45 Vendéglői zene.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 A rádió szalonzenekara. 14.30 Cigányzene. 17 Az Operaház előadásának közvetítése: „Farsang: lakodalom. 18 Hírek. 19.20 Külügyi negyedóra. 20 Lemezek. 20.30 „Esztek és magyarok” Előadás. 20.50 Türogtató. 21.20 Tizenkét exotikus vers. 22 Hírek. 22.20 Cigányzene. 23 Időjárás. 23.05 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 24.15 Hírek francia és olasz nyelven. 24.25 Jazz. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 25.

București. 6.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 A Kis rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 20.20 Hírek énekesek gramofonlemezei. 21.15 A Filharmonikusok hangversenyének közvetítése az Athenaeum palotából. A hangverseny után: Lemezek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Enek-zongora-hárfa. 14.30 Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 17.15 Háztartási előadás. 18 Gazdáknak. 18.30 Brahms- f-moll szonáta. 19.05 „A lakóházak és a család légtartalma. Az önvédlem”. Előadás. 19.25 Öreg primások zenekara. 20.30 A Magyar Operabarátok Egyesülete ünnepi estjének közvetítése az Operaházból: „Szerelmes levél” és „Lysistrata”. 22 Hírek. 23.30 Időjárásjelentés. 23.35 Vidám hanglemezek. 1.05 Hírek.

PÉNTEK, FEBRUÁR 26.

București. 6.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 A Motzoiu-zenekar hangversenyének közvetítése, melynek szünetében felolvasás. 20.35 Operaközvetítés.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Katonazene. 14.30 Hanglemezek. 17.15 Diákféltóra. 17.30 „Ifjúsági közlemények”. Felolvasás. 18 Munkásféltóra. 18.30 A rádió szalonzenekara. 18.50 Sport. 19.25 „A barokk”. Előadás. 20.15 Slavko Popov bolgár gondokaművész műsora. 20.45 Kis színpad. Két egyfelvonásos. 21.45 Hírek. 22.05 Cigányzene. 22.40 Női Kamarazenekar. 23 Hírek angol nyelven. 24.05 Jazz. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, FEBRUÁR 27.

București. 6.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Katonazene. Tudor: Katonainduló. Suppé: Pique Dame, nyitány. Lincke: Keringő. Verdi: Rigoletto, ábránd. Tudor: A hegyeken túl, egyveleg. Lovasinduló. 19.10 Szórakoztató zene. 20.20 Bernard Marica csellózik. 22.05 Jazz. Anghel Viorela énekel. 22.45 Zene a Splendid parkból. Utána: Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Hanglemezek. 14.30 A rádió szalonzenekara. 17.15 Alay Margit meséi. 18 „Próba a Nemzeti Színházban”. 18.30 Enek. 19 „A kézművesipar nemzeti jelentősége”. Előadás. 19.30 A Kalevala ünnep előestjén Onni Talias finn követ rádióüdvözléte, majd finn dalek Onni Talas követ felesége előadásában. 20.05 „A falu télen”. Csevegés. 20.35 Magyar nóták cigányzenével. 21.45 Hírek. 22 Hangversenyzenekar. 23.10 Időjárásjelentés. 23.15 Cigányzene. 24.10 Néger jazz. 1.05 Hírek.

Birger Rund, a síugróbajnok.

A norvég síugrókirály, Birger Rund az idén is megnyerte Chamonixban az ugró világbajnokságot. Képünkön ugrás közben látható.

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja szavankint 3 lel, vasárnap betűvel 8 lel. Legkisebb aprohirdetés ára 20 lel. (Az állástkeresőknek 23 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lel.

Alkalmazás

Megbízható mindenest alkalmazások március elsejétől. Dr Bozsodiné. Oradea, Str. Pavel 17.

Középkorú urinó házvezetőnőnek ajánlunk magános urhoz vagy plébániára. Megkeresések „Intelligens” jellegre a kiadóba.

Lakás

Keresek központban egyszobás, fürdőszobás, modern lakást. Címeket „Pontos fizető” jellegre a kiadóba kérek.

Egyszoba, konyhás lakás azonnalra kiadó. Oradea, Str. Alexandri 13. szám.

Üzlethelyiség berendezéssel március 15-re kiadó. Süllyesztő varrógép eladó. Oradea, Str. Averescu 37.

Kiadó egy szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, speiz és mellékhelyiségekből álló lakás, május 1-re. Cím: Oradea, Str. Cogalniceanu 17.

2 szobás fürdőszobás halos lakás összes mellékhelyiségek. május 1-re kiadó. Oradea, Strada Moldova No. 22.

Egyszobás, előszoba, verandás garzon lakás, kertés udvarban május vagy június 1-re kiadó központban. Ertekezni lehet Oradea, Str. Moldova 2.

1-4 szobás 1-6 emeleti modern lakás május 1-re kiadó. Oradea, Str. Bratianu No. 27.

Gyermektelen pontos fizető tisztviselő keres 1 szoba, előszoba, esetleg 2 kis szobás lakást mellékhelyiségekkel április vagy május 1-re. Cím a kiadóba kér.

Kiadó négyszobás, parkettes összkomfortos utcai lakás. Oradea, Strada Dim. Cantemir 25. sz.

Egyszoba, előszoba, konyha kiadó. Oradea, Bratianu 52.

4 vagy 5 szobás komfortos lakást május 1-re keressék. Dr Solyom, Oradea, Bul. Regele Ferdinand 67. II.

Megyesi Schwartz Antal dr.

Az isteni kegyelem Anyja

„Elmékedések Szűz Mária kegyelmi életéről.”

Ára 90 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál

Kiadó

2 vagy 3 szobás, teljes komfortos lakás. Cím: Oradea, Str. Simeon Stefan 11. szám.

Kiadó

kétszobás parkettes utcai lakás, előszoba, konyha, mellékhelyiségek, május 1-re. Oradea, Principele Mihai 16. szám.

Adás-vétel

Eladó

magánházak, bérházak, szőlők, birtokok. Popovics iroda, Oradea, Str. Vlahuta 6. Telefon 167. szám.

Ó-bor, 100 hl.

1912., 1936. évi termésű eladó. Oradea, Str. Delavrancea 16. Bognár József.

1 ebédülő kredenc ebédülő asztal eladó. Oradea, Str. Pasteur 37.

Portál

kötöny állapotban eladó. Oradea, Piata Reg. Maria 3.

Kisebb szőlőt

megvételre keresek. Ajánlatot a kiadóba.

Egy jókarban

levő iroasztal, egy nagy kétajtós, fiókos szekrény eladó. Oradea, Str. Alexandri 51, jobbra az első ajtó.

Hűlőpéle

Figyelem!

Urak és hölgyek, ha szép, jó és tartós cipőt akarnak csináltatni, keressék fel az Apolló cipőszalont. Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 12.

Kiváló

tiszta csemegeborok, Nagy fűszerkereskedésben. Oradea, Strada Nic. Zsiga 50. szám.

PURA CLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Oktatás

Vállalom

román, francia nyelvet és számtant tanítok. Cím a kiadóba kérek.

Láposy Erzsébet

zenetanárnő

tanít hegedűt, zongorát zenelméletet. Oradea, Str. Simeon Stefan 20.